

LUCEAFĂRUL

CULTURAL-SOCIAL

Inscris sub Nr. 188/1938 la Tribunalul Sibiu

**REVISTĂ PENTRU PROPĂȘIRE CULTURALĂ
ȘI ARMONIE SOCIALĂ**

Director: IOAN N. CIOLAN

Redactor: PETRU OLARIU

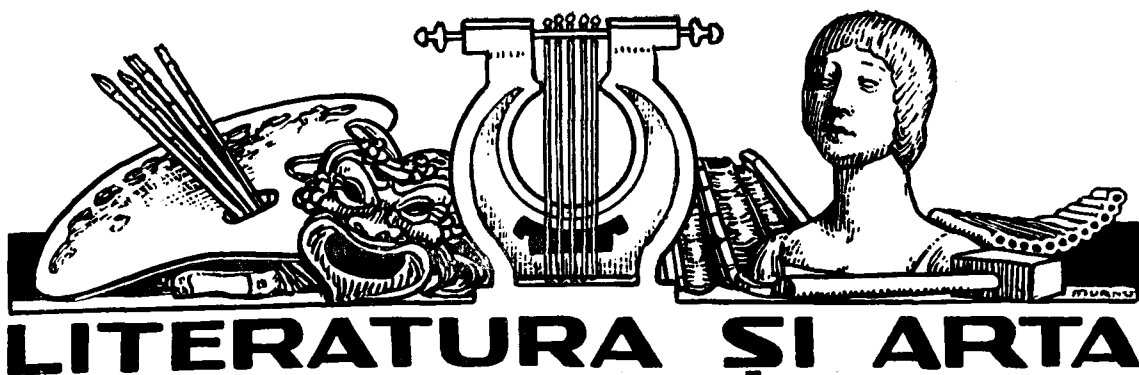
**APARE LUNAR SUB AUSPICIILE ASOCIAȚIEI
INȚĂTĂTORILOR DIN JUDEȚUL SIBIU**

Anul VI • Aprilie – Maiu 1939 • No. 4-5

SIBIU, LA 15 MAIU 1939

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, STRADA GH. LAZĂR No. 21

Ludwig Uhland :

Bisericeuța de pe deal

*Trist răsună o cântare
Spre capela dintre ulmi:
Urc' agale 'n sus, spre culmi
Un convoi de 'nmormântare.*

*Jos în vale lângă-o punte
Un copil cu trei oițe,
Flori pletindu-și în coșițe,
Cântă-o doină dela munte...*

*Se oprește înciudat
Și privește 'nmormântarea...
Copilaș cu ochi ca zarea
Ți-or cânta și ție-odat'...*

trad. I. V. Spiridon

O prețioasă contribuție la cunoașterea literaturii române în Italia

Literatura noastră este foarte puțin cunoscută peste fruntarii, nu fiindcă i-ar lipsi valoarea artistică ci din simplul motiv că autorii noștri mai buni nu sunt traduși.

Dece nu sunt traduși?

Cauzele sunt multiple, ele au fost înșirate adesea cu un deosebit lux de amănunte, totuși putem aminti că motivul de căpetenie este a se căuta în lipsa de interes pe care organele noastre de resort o dau acestei probleme din capul locului importante.

Fapt sigur e că o literatură ca a noastră nu poate fi cunoscută în străinătate, din cauza limbii, decât cu ajutorul traducerilor (e vorba firește de traduceri îngrîjite).

Alții, bunăoară Ungurii sunt foarte traduși.

Nu-i mai puțin adevărat că orice carte apărută în oricare limbă modernă, fie cartea chiar mediocră, este numaidecât tradusă în ungurește; fac dealtfel ceiace au făcut decând Istoria îi cunoaște în Europa: o traducere servilă a unor stări de spirit de aiurea, străine de esența poporului.

Să amintim doar câțiva dintre scriitorii Unguri contemporani: L. Zilahy, Fr. Herzeg, F. Molnár, D. Szabo, F. Körmendi, Jolan Földes.

Ei bine, fiecare dintre ei au cel puțin câteva cărți traduse în cel puțin l. italiană,

l. germană, l. franceză, în l. engleză mai puțin.

Cari, însă din autorii noștri sunt traduși în atâtea limbi?

Unul singur!

E vorba de cărțile regretatei Regine Maria, cari au fost traduse în principalele limbi europene.

Să vedem ce s'a tradus, bunăoară în italiană (în care limbă s'au făcut cele mai multe și mai bune traduceri):

I. Slavici: s'a tradus „Roata cu noroc” (Il Mulino della fortuna) de către Cesare Ruberti.

Ion Creangă: „Amintiri din copilărie” (Ricordi d'infanzia) au fost traduse binisor de A. Silvestri-Giorgi.

Mihail Eminescu: „Poesii”, traduse de Prof. Ramiro Ortiz (fost Prof. la Univ. din București); traducerea e departe de original.

I. L. Caragiale: „Il Divorzio”, tradus de tânărul Prof. L. Cialdea.

Duiliu Zamfirescu: „Viața la țară” (La vita in campagna) traducere făcută de A. Silvestri-Giorgi.

Dintre cei contemporani:

D. Pătrașcanu: „D-șoara Cuparencu” (la Signorina Cuparencu) a fost tradusă foarte frumos de Prof. C. Isopescu.

M. Sadoveanu: are un mănunchiu de nuvele (Novele romnene) trad. A. Marcu.

Ion Agârbiceanu: „Due Amori” traducere de N. Collini.

Camil Petrescu: „Suflete tari” (La pazzia di Andrea Pietraru) trad. de A. Silvestri-Giorgi; e o traducere reușită.

Liviu Rebreanu: are două romane, „Pădurea Spânzuraților” (La foresta degli impiccati) (tradusă de E. Loreti) și „Ciuleandra” tradusă de Prof. C. Isopescu, ambele sunt două traduceri foarte frumoase.

Cezar Petrescu: are și el două romane, „Simfonia Fantastică” (La Simfonia fantastica) trad. de A. Silvestri-Giorgi și „Calea Victoriei” (La Capitale), traducere de Cesare Ruberti.

Acestea ar fi traduceri făcute în italiană, toate bine îngrijite și prefațate de

cei mai distinși învățați italieni ca: G. Bertoni, A. Farinelli, L. Tonelli etc.

În franceză s'au făcut mai puține, în germană și mai puține.

Un mare aport la cunoașterea literaturii române în străinătate s'a adus recent prin punerea comediei „O Scrisoare Pierdută” de I. L. Caragiale, pe scena unuia din cele mai mari teatre din Roma.

Comedia a repurtat un succes într'adevăr din cele mai strălucite.

Artiști din cei mai bine cunoscuți ca d-na Orlandini, d. Costa, Maieroni, Creti au interpretat comedia în fața unei săli mai mult decât pline.

Traducerea comediei a fost făcută de distinsul Prof. C. Isopescu și Agnese Silvestri-Giorgi (ultima este o traducătoare din cele mai bune a literaturii române în italiană și totodată cea mai fecundă).

Traducerea este plină de calități; în primul rând e limpede și modernă, expresiile specifice din original au fost cu multă îndemânare transpuse în limba suroră, așa încât farmecul specific comediei lui Caragiale n'a avut nimic de pierdut.

Traducerea (făcută acum câțiva ani) s'a bucurat să fie prefațată de unul din cei mai mari învățați și cu un renume din cele mai învidiate, de Prof. Giulio Bertoni.

S'au scris diferite dări de seamă asupra reușitei spectacolului, în diversele reviste din Roma, toate sunt unanime în a recunoaște valoarea comediei lui Caragiale, așa bunăoară spicuim câteva considerații făcute: Vittorio Collina în revista „Meridiano di Roma” (Nr. 5, 29-i-ac):

„Dacă se are în vedere epoca în care a fost scrisă, spre sfârșitul veacului al XIX-lea, când principiile liberale erau susținute cu o credință oarbă și parlamentarismul considerat ca forma cea mai desăvârșită de guvernământ, trebuie să recunoaștem că verva lui Caragiale a fost în această satiră politică de o absolută neprejudată și de o absolută noutate. Merita prin urmare ca și în Italia să fie cunoscută această comedie, cu atât mai mult ca să fim sinceri, în satira teatrală poli-

tică am fost întotdeauna puțin fericiți întru cât privește invențiunea, începând cu Alfieri..." etc.

De remarcat că aceasta este prima piesă din Caragiale jucată în Italia.

Având mărturie succesul avut nu ne putem îndoi că pe viitor nu vor pătrunde și alte piese de Caragiale și cu timpul alte piese bune românești, în repertoriul teatrului italian.

I. Guția

Lumini de înviere

*S'aud ingeri cum cântă
In cete de coruri stinghere,
Din cea mai înaltă și sfântă
Cântare; „Cântări de 'nviere”.*

*Miresme de taină plutesc în văzduh;
In orice depărtări de sat și colină
Coboară din cer un suflu de duh
Și'n fiecă gânde s'aprinde-o lumină.*

*Cu acelaș cuget greoiu
Ne ridicăm cu fruntea în sus
Și 'n fiecare din noi
Invie în taină Isus.*

*Lumina lină a sfintei măririi,
Lumina învierii; lumină
Peste convoiu de robi și martiri
Ce-asteaptă să iee lumină.*

*Ne sbatem cu toții
Să prindem barem o rază;
O licărire peste păcatele morții
Ce stau în noi și veghează.*

Ion Hămbășian
inv.

Ascensiunea literară a Ardealului

Cu convingerea că fiecare națiune are o realitate organică, a cărui desfășurare în timp și spațiu se face după legi specifice, dobândindu-și prestigiul de netăgăduită valabilitate, încerc să arăt sporul de viață românească, în raport cu sporul de viață a celorlalte provincii românești și anume dela războiul încoace, ceea ce prezintă un deosebit interes din punct de vedere literar.

Făcând aceasta mă gândesc că ascensiunea literară a României și în special a Ardealului suportă orice comparație, deoarece în fond nu este altceva decât, contribuția literară postbelică a fiecărei pro-

vincii, care se vedește în mod deosebit pe harta culturală a bătrânei României.

Mișcarea noastră culturală de după războiu este una din cele mai interesante și mai bogate pe întreg continentul european.

Această bogăție constă — în neconținută frământare de idei — care tinde să-și definească sensul existenței literare. Toate aceste framântări nu sunt decât încercări de regăsire în vederea marilor împliniri din viitorul literar românesc. Dacă zodia viitorului ni se arată prietenoasă, din lupta aceasta ideologică a vieții românești cu eforturi, credem că semințele eforturilor nu vor rămâne sterpe.

E semnificativ că la această frământare literară au contribuit toate provinciile țării.

Ardealul mântuit din robia maghiară a participat într-o măsură excepțională. Planurile lui adânci, ținute în suferință și umilire au izbucnit cu prisosință.

Când spun acestea mă gândesc la cuvintele D-lui Nichifor Crainic rostite la o sărbătoare: „*La praznicul de bucurie al unirii, Ardealul n'a venit cu mâna goală El a oferit literaturii românești un dar nespus de mare. Ne-a oferit un dar care cinstește neamul. Lucian Blaga, — care deschide falanga buneinvestiri literare transcarpatine*” Datorită acestui filosof, poet, Ardealul a urcat an de an treptele de aur, nevăzute, ale triumfului, aducând cu sine o notă distinctă, complectând astfel peisajul creațiunii literare românești.

Afirmând acestea mă gândesc la multele creații ale D-sale și din întâmplare la poezia „Colindul”, în care obiceiurile străbune își trăesc în plină libertate viața. Aici credința românească într'un Dumnezeu Atot-Bun își găsește suportul. Acestea sunt atât de cunoscute, dar să luăm cea mai recentă carte a D-sale apărută nu de mult „La Curțile Dorului”, care nu este decât un mănunchiu de poeme cu un substrat adânc filosofic.

Poeziile cuprinse în acest volum sunt esența de gând, stări aproape neștiute ale sufletului chinuit de enigme. Pentru o mai bună clarificare luăm poezia „Trezire” în care se găsește o nuanță de fericire, în somnul copacului, care e angajat în procesul de reînviere al naturii de primăvară.

„*Cu lacrimi-mugurii l-au podidit
Soare, soare, dece l-ai trezit?*”

Se evidențiază în mod deosebit de frumos regretul, durerea pentru participarea la viața activă. La fel e poezia „Ciocârliă”, în care poetul caută să lămurească misterul din care se urzește minunea cântecului:

„*Cântă cineva în zori de zi
Deodată cu zorile. Cine-o fi?
Cântă cineva 'n văzduh
E o pasăre? E duh?*”

Cât de frumos sunt personificate, tainele naturii prin cântecul Ciocârlii.

Dar D-l Lucian Blaga știe că românii sunt împrăștiți pretutindeni, pentru a-și câștiga existența, care-i ține departe de țară.

Acestora le cântă vibrarea sufletului lor care palpită pentru patrie și pe care știu că nu or mai vedea-o.

În poezia „Ani, pribegie, somn” arătăm dorul de a se întoarce în țară, dor care însă rămâne vis.

„*Pân' la cercul de miază noapte,
Unde auzi scârțâind în viforniță,
Osia bolșii, umblat-am prin felurite locuri*”

Prin trecerea anilor fără ca eroul să se poată întoarce și cotropit de această nostalgie exprimă:

„*Stau acu' cu fața spre țară,
Întoarcerea va să rămână vis*”.

evidențiază dorul nestrămutat de neam și țară.

Fiind atât de fecundă activitatea D-lui Lucian Blaga vom reveni în alt articol cu o caracterizare specială asupra operii D-sale.

Am spus că falanga buneinvestiri literare transcarpatine a fost deschisă de L. Blaga, secondat apoi de o serie de tineri scriitori.

Foarte fugitiv citez pe nuvelistul Pavel Dan care face trecerea între realismul sec și fantastic, către care se îndreaptă noua nuvelă între care putem cita pe D-l Victor Papilian și ceilalți.

Dacă scriitorii Ardeleni și-au trăit literatura între hotarele satului, unde se putea vorbi de o curată viață românească, e natural că și Pavel Dan care a trăit la țară să-și grefeze, cu o terorizantă insistență, refrenul morții și obiceiurile legate de acest obicei. Aceasta se evidențiază în nuvelele: Priveghiul, Sborul dela cuib, Ursita, în care moartea joacă rol principal.

Genul lui Pavel Dan constă în fantasticul rustic, pe care așa de puțini scriitori a știut să-l surprindă.

Vor fi unii care vor susține că nu ar prezenta mare importanță această literatură de nuvelă, care aproape a pierit, fiind înlocuită cu romanul. Ceice susțin aceasta trebuie să știe că scrierea nuvelei și chiar a poeziei, cere o cultură sau mai veche, sau mai nouă decât stadiul în care ne aflăm. Nuvela nouă nu mai este limitată la prototipice conflicte sufletești, ci la surprinderea unui moment de viață. Nuvela actuală este un reportajiu devenit geniu literar. În acest gen este nuvela lui Pavel Dan și a D-lui V. Papilian.

Nuvela lui Pavel Dan este îngrădită între hotarele satului deoarece numai aici se poate vorbi de o adevărată viață românească.

Elementele literaturii ardelenne numai din satul românesc se pot culege. Satul în nuvela lui Pavel Dan se oglindește cu ce are el mai tragic. Genul lui Pavel Dan tocmai aici constă, deoarece el a știut să prindă aceasta într'un mod fantastic, exprimând viața satului.

Acelaș lucru îl putem afirma despre romanele lui Liviu Rebreanu, care și-a luat eroii din mijlocul satului românesc, deși analizând romanul în adevăratul înțeles al cuvântului, este un gen literar burghez, deși noi astăzi trăim lichidarea burgheziei.

Observând de aproape evoluția romanului, vedem că genul de mâine care astăzi se frământă, al romanului, nu va mai fi, ci va fi înlocuit prin epopee, în care omul va lua locul zeilor și al adevăraților eroi. Cătră acest gen tind ultimele două romane ale lui L. Rebreanu, — Jar și Gorila — care prinde toate formele de viață, social, psihologic, realist, idealist și etc.

În general literatura ardeleană este dirijată către primatul rațiunii — debarasându-se încet de sentimentalism.

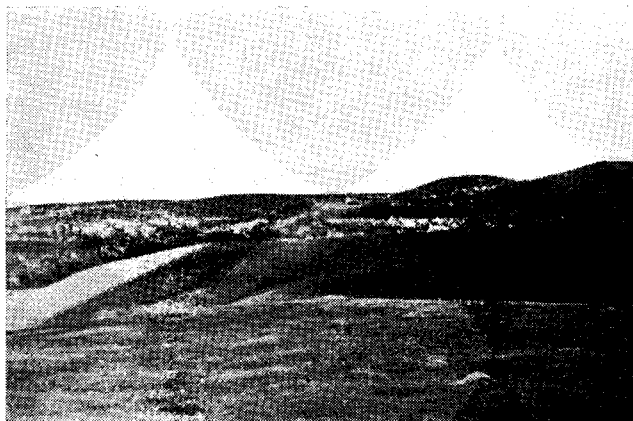
Ea aduce literaturii românești un prestigiu, o ascensiune, care-i prilejuiește uimire crescândă și plină de admirație.

Literatura ardeleană prin măestrile ei prezintă perfecțiunea, în arta deficilă a versului și prozei, lăsându-ne în așteptarea unei depășiri,

*așteptând să vedem pe colonne de aur,
evul de foc cu steaguri pășind,
și fetele noastre ieșind,
să pună pe frunțile porților laur".*

Iacob Constantin
inv.

Vor urma și celelalte provincii.

Podana-Sibiului: Vedere generală

Așchii din suflet

Pentru L. L.

Dece.. s' aștern pe sufletu-mi firav,
sburdalnicii fulgi ai unei crude tristeți?...

Dece... mă poartă pașii iar pe drumurile um-
brate de lacrimi și prin noroi de patimi?...

Dece... tu nu m'ai înțeles, când te-am privit
o clipă și ți-am deschis voios porțile grădinii
cupidonene?

Dece... m'ai lăsat să-mi cânt ca un trubadur,
ultimul refren al iubirii noastre, sub clar
de lună?...

Ah!... cât de vitreg e destinul cu inimile ce-și
plimbă nostalgia pe aleile îndurerării...

Ai trecut în miez de noapte, pe drumul unde
s'a stins făclia speranțelor dintâiu...

Ai trecut cu sufletul învăluit în mantia du-
rerii.. și mi-ai zâmbit...

O clipă după aceea, te-ai oprit
lângă havuzul visurilor feciorelnice
și ca o copilă te-ai ascuns după mimoze,
lăsând din ochii tăi hipnotici să cadă
stropi de lacrimi...

O rază a blândeii luni s'a furișat
tiptil și ți-a șoptit...

„visul unei nopți de Maiu“.

Iar eu am plâns pe harfa înstreinării,
notele muribunde ale iubirii noastre...

Georgius Mihai Popescu

Mă chiamă satul

Țărani cu-obrajii arși de soare,
Aspriți de vifore și ploii,
Sudoarea lor, miros de glie,
Mă cheamă-adesea înapoi.

In țara lor e-atâta vrajă
Din zorii zilei, — pân' te culci,
Acolo soarele-i mai darnic
Și dragostele's mult mai dulci.

Mă chiamă duhul Primăverii
Să-i cânt regescul său alai
Și reavânul parfum de brazdă
Și toate florile de Mai.

Mă chiamă tot ce-i suflet tânăr,
In praznice să-i strâng la sfat,
Și Lina cea cu ochi ca cerul...
Să-mi cânte doinele din sat.

București, 29 Aprilie 1939.

Ion Tatu

Învățământ - Educație

Educație și cultivare

Dr. Nic. Balcă

(Continuare)

Și dacă ne întoarcem acum la problema posibilității realizării unei asemenea educații populare, atunci trebuie să spunem cu toată hotărârea, că școala românească trebuie să fie o *școală educativă*, o școală în care fiii acestui popor să fie educați în așa fel, ca aceștia să devină *oameni români* conștienți de răspunderea pe care o au în fața istoriei și a lui Dumnezeu. Meteahna adâncă de care suferă școala românească, așezată pe temeuri filosofice humaniste-raționaliste și pe principii politice liberal-democrate, e aceea că, aceasta e numai o școală a *învățării* și o pepinieră în care se cresc indivizi sortiți să viețuiască o existență absolut *privată* și să devină cetățeni ai unei patrii imaginare. Școala educativă, — în sensul în care vorbim noi aici, — tinde tocmai să distrugă tipul acesta luciferic și egoist. Dar se pune întrebarea cum? Există o asemenea școală educativă? Desigur, deocamdată va trebui să fim foarte modești în răspunsul pe care-l vom da întrebării de mai sus. E modestia născută din credința că trăirea răspunderii e ceva foarte personal, ceva cecece se întâmplă în întinsurile cele fără de margini și așa de misterioase ale lumii interioare ale individului, așa că acest „ceva” nu e accesibil nemijlocit. Actul hotărârii plin de seriozitatea răspunderii nu poate fi impus din afară în nici un chip. Numai sfera cultivării e accesibilă nemijlocit. Ceeace devine un copil, cât și forma pe care o

îmbracă realitatea lui psiho-fizică, depinde de puterile formative pe cari le întâlnește acesta. De aceea materia de învățământ și întreaga organizație, care are drept scop cultivarea și formarea individului au o oarecare însemnătate. Dar, repetăm, aceasta nu înseamnă încă educație, căci această cultivare nu ne dă nici o certitudine, că individul va trece cu succes orice încercare a destinului.

S'a mai zis că, dacă drumul educației nu duce peste cultivare, totuși educatorul trebuie să țină seamă de viață. Viața trebuie să intre în școală, cecece înseamnă că viața școlii să se plăsmuiască din formele de viață în cari să se fi întipărit conținuturi naționale. Școala trebuie să devină o școală, în care copilul să facă experiența vieții în comunitate. Dar, deși o asemenea școală nu mai e o fabrică de diplome și de indivizi îndopați cu o sumedenie de cunoștințe străine de realitatea vieții comunității, ea rămâne totuși o școală a cultivării. Căci ce se întâmplă într'o școală în care pulsează viața poporului? Nimic altceva decât integrarea insului în întregul supraordonat al vieții, la care acest ins aparține. O asemenea școală prezintă, față de școala învățării, — creatoare de „bucheri” și de naufragiați ai vieții, — progrese incalculabile, căci în ea nu se formează numai intelectul insului ci și atitudinea, voința și inima: o cultivare tipică după tiparele comunității. Într'o asemenea

școală există un stil de viață comun care influențează formativ asupra individului.

Dar cu toate acestea, o asemenea cultivare nu e încă educație. Căci ce valoare poate avea un om care și-a desăvârșit toate aptitudinile și posedă toată știința veacului, dacă acest individ trăește străin de viața poporului său? Desigur cultivarea e de mare importanță din punctul de vedere al poporului. Fără o asemenea cultivare un popor nu poate trăi. Tot asemenea nici un individ. Poporul e obârșia existențială a insului și deci ca obiect al cultivării poporul trebuie să fie imaginea originară sub a cărei conducere să se formeze insul. Sub influența formativă a poporului se formează un stil de viață comun în care e introdus și copilul. Educatorul adevărat însă nu se poate mulțumi numai cu atât, căci această cultivare nu presupune că insul trăește conștient din toate fibrele inimii și ale ființei lui răspunderea pe care poporul i-o așează pe umeri. Natural, repetăm, educatorul nu poate sili pe copil să trăiască în acest fel viața, dar el poate totuși să facă nespuse de mult în această direcție. Din experiența că răspunderea aparține existenței omenești adevărate, educatorul poate să *creeze pământul fertil, din care să crească și să înflorească răspunderea, el poate să creeze situații în care copilul să facă experiența răspunderii și a hotărârii eroice. Acesta este adevăratul sens al școlii educative.*

Și aici e și locul unde însemnătatea cultivării pentru educație devine foarte clară. Căci situațiile în care copilul trăește răspunderea nu pot fi create decât cu ajutorul cultivării. Nu există alt drum spre educația conștientă decât drumul cultivării. Căci fără cultivare, fără ca puterile corpului, ale sufletului și ale spiritului să fie puse în funcțiune și formate educația nu poate fi posibilă. Rostul adânc al cultivării e tocmai acela de a pune pe individ în fața puterilor vieții, în fața formelor: vieții și să-i deschidă acestuia mintea pentru sensul adânc al situației în care el trebuie să-și trăiască viața. Cultivarea trebuie să-l

provoace pe individ la hotărâre, la luarea unei poziții hotărâte și de aceea numai prin faptul, că cultivarea e în slujba educației îi dă o valoare adevărată acesteia. Cultivarea are de aceea o însemnătate pozitivă pentru educație. E de ajuns să ne gândim la ideea de popor, — așa cum aceasta e centrul viziunii naționaliste despre lume și viață — ce bogăție de cunoștințe istorice se află închisă în această idee, câte experiențe înălțătoare care trebuiesc câștigate și trăite pe drumul cultivării pentru ca noi să simțim că poporul nostru e un destin al vieții noastre. Și chiar și educația religioasă care se pare a fi atât de străină de cultivare, nu e realizabilă decât tot pe calea cultivării, căci atunci când mama vorbește copilului despre Dumnezeu, nu e oare aceasta tot o cultivare, mai înainte de a deveni credință interioară?

În acest sens cultivarea este numai un drum spre educație. Cineva nu poate să lupte decât pentru ceea ce iubește, și iubi nu poate decât ceea ce cunoaște. Și cunoașterea e lucrul cultivării. Dar sigur este că, transformarea cunoașterii în iubire luptătoare nu se află numai în puterea cultivării. Și numai cine a înțeles acest mare adevăr, poate înțelege mai departe și lumina pe care o răspândește în procesul cultivării dimensiunea răspunderii, care nu-și mai are obârșia în lumea cultivării și a instrucției, ci în aceea a educației.

Noi am ales intenționat exemplele din imperiul cultivării raționale, pentru că credem, că din aceste exemple se poate lumina mai bine legătura dintre cultivare și educație. Deși noi știm că noțiunea cultivării are un sens mult mai larg și ea însemnează nu numai cultivarea inteligenței ci și cultivarea mâinii și a inimii; cultivarea tuturor puterilor și a funcțiilor pe cari le pretinde viața în comunitate. Dar noi mai cunoaștem și o înțelepciune pedagogică nespuse de veche după care, în cea ce privește educația copilului, cultivarea intelectuală contribuie mai puțin decât cultivarea inimii sau a mâinii. Pentru un om deplin format, poate, cultivarea în-

telectuală devine de multe ori un drum spre educație. E de ajuns, credem, să ne gândim la un ins îndrăgostit de serafica lume a adevărului care, câștigat la o nouă viziune despre lume și viață, poate fi determinat la noui și importante hotărâri. Pentru un copil însă, un asemenea drum e imposibil, din motivul că conținuturile mijlocite pe cale rațională n'au pentru viața copilului însemnătatea nemijlocită a experienței. De mare însemnătate pentru viața copilului e mediul care-l înconjoară nemijlocit, camarazii lui, vecinii lui, școala etc.

Tot ceea ce i-se povestește acestuia despre realitatea poporului său și despre faptele glorioase ale strămoșilor săi rămâne deocamdată pentru copil o lume îndepărtată și străină; o lume neînțeleasă a celor mari. Și de aceea toate acestea au pentru educația copilului mai mult un caracter pregătitor, rămânând în sfera cultivării, până în epoca maturității, când ele pot deveni realități în viața insului. În această clipă se trezește omul politic; omul care ia parte activă la viața integrală a poporului.

(Va urma)

Pedagogia activistă

de Dimitrie D. Roman

(Continuare)

X. Idealul educației în pedagogia activistă.

În lumina acestor concepții am ajuns la constatarea că totul trebuie să fie o continuă activitate. Această activitate trebuie să fie o veșnică încercare de a se realiza pe sine însăși. Drumul acesta nu e fără scop. Activitatea conștientă a individului se îndreaptă către scopuri diferite. Scopul face parte deci dintr-o lume haotică de valori. Se poate oare introduce o ordine în această lume? Cu alte cuvinte, judecățile de valoare au vre-un criteriu de apreciere a diverselor scopuri posibile, criteriu de valabilitate universală? Legislatorul suprem al conștiinței normative și al practicei este idealul.¹⁾

Dar cum putem stabili acest ideal? Putem impune noi acestei realități un ideal strein de ea? Fără îndoială că nu! Individul nu poate să se întrecă pe sine însuși, încât, orice ideal care nu e cuprins în posibilitățile sale de dezvoltare, oricât ar fi de frumos, este inoperant zadarnic.

„Idealul nu este o pură afacere a inimii, ci are o justificare rațională izvorâtă din contactul cu realul.²⁾ Conceptul de ideal,

însemnând o realitate viitoare care să servească de model celei actuale, își împrumută materia dela însăși această realitate. Această realizare a idealului, nu este altceva decât însăși realizarea de sine a individului și a societății în ceea ce ele au comun și tipic: personalitatea!³⁾

Iată cum ne ilustrează Dl prof. D. Gusti acest ideal;²⁾ Idealul înseamnă înălțare cât mai sus, ascensiune înfinită, o impresionantă indicare a drumului de parcurs. Întrebarea se pune acum firește: ascensiune, înălțare, dar către ce? Viața singură, ca o constatare existențială, nu oferă o rațiune de a fi. A trăi este un mijloc pentru o viață în deosebi calificată. Existența n'are alt scop, numai ca instrument al unui alt scop decât ea însăși.

Și tocmai valoarea acestui scop face și justificarea vieții. Acest scop este veșnic suîș către personalitate, adică spre actualizarea maximală a elementelor virtuale de natură individuală și socială, ale ideii de persoană. Și acest lucru transplantat pe punctul de vedere cultural, ne aduce la constatarea că noi Românii, din acest punct de vedere, am putea zice cu Nietzsche (care, vorbind de Germanii din jumătatea

¹⁾ Dim. Gusti: Realitate, știință și reformă soc. pagina XV.

²⁾ D. Gusti: Op. cit. pag. XV.

¹⁾ Tr. Herseni: Realitatea socială, pag. 121.

³⁾ D. Gusti: op. cit. pag. 11, 12.

întâia a secolului al XIX-lea a spus: „Wir haben kein Heute, kein Gestern, sondern nur Morgen“) sau: n'avem din punct de vedere cultural, nici Eri, nici Azi, noi avem numai Măine.¹⁾

Pentru desfășurarea acestui Măine cultural vom avea desigur lipsă de formarea acestor personalități, care pe lângă aceasta, vor forma speranța etică și națională a veacului în așa fel ca și națiunea noastră Românească să devină o personalitate pronunțată cu cultura ei distinctă în mijlocul celorlalte națiuni. Acest ideal este deci proiectarea obiectivă a posibilității noastre de a fi în viitor; iar activitatea morală este îndreptarea noastră spre acest ideal, stând la baza lui, cuprinzând nevoia unei obiecțiuni ce nu poate veni decât dela societate.

Omul izolat nu are morală, pentru că nu-și poate forma din sine însăși un ideal; îi lipsește cadrul necesar unei atari operațiuni. Omul izolat este restrâns la propriile lui forțe, deci împiedecat de propria sa subiectivitate să se întrecă; el este exclusiv ceea ce este.

Transformările și dezvoltarea virtualităților sale îi vin din afară, ele nu-i aparțin. Omul în afară de grup nici nu este propriu zis om. În societate însă, omul se poate cuprinde pe sine în alții, se compară, se recunoaște în zeci de forme, el își descoperă în alții propriile lui posibilități, se proiectează obiectiv în societate, nu mai este exclusiv ceea ce este, ci și ceea ce ar putea să fie. În această stare, omul poate să aleagă numai unele din posibilitățile sale, să le dorească mai multe pe acestea decât pe altele, să-și impună sau să i se impună, să realizeze una din ele, să devină parte din ceea ce poate să devină. Se apropie astfel de ceea ce ar trebui să fie: de ideal.

Am ținut să relev în acest capitol în special normele după care trebuie să se conducă un ideal, rezervându-mi dreptul de a mai reveni asupra acestui ideal, atunci când voi vorbi despre sistemul pedagogic al D-lui profesor G. Antonescu.

¹⁾ D. Gusti: op. cit. p. 41.

Am mai spus că acest ideal trebuie să aibă o fundamentare etico-socială și mai adaug, cu un colorit național.

Să vedem acum în ce constă această fundamentare etico-socială.

XI. Fundamentul etico-social al pedagogiei activiste.

1. Necesitatea unei asemenea fundamentări.
2. Personalitatea morală ca ideal al societății.
3. Individual și social, rolul personalităților în societate.
4. Categoriile sufletești și economice ca elemente constitutive ale realității individuale.
5. Concluzii.

1. Am arătat cred, destul de mult faptul cum societatea determină formarea personalităților. Omul izolat de mediul social este propriu vorbind, o abstracție întocmai atomului fizicianului.¹⁾

Intocmai ca și psihologii și o majoritate din pedagogi, au fost aceia cari au ținut seamă de realitatea socială, pentru că, educația ca și moralitatea, e născută din această viață socială. E constatat faptul că această educație are un caracter social.

Școala trebuie să-și îndrepte privirile asupra tuturor și în toate direcțiile. Nici unde nu se trăiește mai în grup ca la școală. Când trăiești aproape de semenii, ai ocazia ca în fiecare zi să le faci un serviciu, dându-le un ajutor. Nici o prietenie nu e mai durabilă ca aceea din școală. Spiritul de ajutor, spune Ferrière, dacă a prins rădăcini, creiază o legătură trainică între ființe, o legătură fecundă și binefăcătoare. S'au întâlnit școli întregi cari lucrau un anumit timp pentru ajutorarea săracilor și neajutorților. De aceea, în explicarea naturii educației, trebuie neapărat să plecăm dela societate, definind-o în mod genetic ca „propagarea societății”.²⁾ „Educația formează societatea de mâine, dar ea rezultă

¹⁾ P. Natorp: Sozialpädagogik, Ed. V. Stuttgart 1922, pag. 48 cf. I. C. Petrescu, op. cit.

²⁾ J. Dewey: Ecole et société.

din societatea de ieri".¹⁾ Școala însăși e un produs al mediului social, un organ al societății care la rândul său este capabil să aducă serioase transformări însuși realității care l-a născut și în care trăește. Fără ajutorul sociologiei și eticei, nu se poate forma nici un ideal al educației, ideal care astfel format n'ar putea corespunde realității, pentru că n'ar mai fi ideal.

Numai astfel format acest ideal va putea fi o normă de acțiune, care să stea totdeauna trează în ochii și mințile educatorului.

2. Cercetând orice manifestare a vieții sociale observăm:

- a) o tendință crescândă de socializare,
- b) autonomie,
- c) productivitate și raționalizare,²⁾ colorează această activitate socială.

Va veni însă desigur vremea, când personalitatea umană, se va conduce după legile pe care singură și le-a creat. Aceasta va fi vremea personalităților maxime, a căror aurora, democrația de azi o vestește. De aceea, pregătirea fiecărui individ trebuie orientată în această direcție.

3. Personalitatea, am spus că este ultima etapă în educație. Ea își găsește dezvoltarea sa numai în activitate și nu poate fi decât creatoare. Produsul activității personalităților este cultura. Individul, scrie Kerschensteiner,³⁾ nu-și poate dezvolta personalitatea morală liberă, decât într'un stat care este întemeiat pe principiul moral; de a da posibilitate fiecărui individ de a-și dezvolta ființa sa, cât mai mult cu putință. Statul de azi însă, susține Kerschensteiner, nu constituie această condiție exterioară, care să dea putință omului să se perfecționeze din punct de vedere moral, din care cauză este considerat de mulți indivizi, nu ca cel mai mare dintre bunuri, ci ca cea

mai mare năpastă. Nu se poate stabili o discuție între pedagogia individuală și socială, știut fiind, că nimeni nu poate fi un bun cetățean al statului, care să lucreze pentru comunitate, dacă nu îndeplinește o funcție în organismul acestei grupări, fără a depune o oarecare muncă fie direct sau indirect și în favorul individului.

Iată ce spune și Gaudig, un alt mare reprezentant al acestei pedagogii, despre personalitate. Concepția sa reese foarte clar din critica făcută operii D-nei Ellen Key, „Le siècle de l'enfant“, apărută la anul 1900.

Aci el se ridică împotriva individualismului exagerat și socotește că, individualitatea copilului, nu este un dat în fața căruia trebuie să se închine educatorul; ci educația trebuie să desvolte tocmai altceva, care este personalitatea concepută de dânsul ca cea mai înaltă formă a ființei individuale.

Totuși asupra acestei noi noțiuni, Gaudig nu ne dă precizări destul de satisfăcătoare. Mai târziu, dânsul precizează zicând: Personalitatea nu e un dar de la natură, ci e opera libertății umane, o operă a omului însuși. Ea presupune încordarea forțelor lăuntrice, o luptă pentru cea mai înaltă valoare spre care tinde individualitatea. Numai când s'a realizat această unitate ideală prin luptă constantă, atunci toate domeniile vieții sunt umplute cu o viață personală.¹⁾ În lumina acestei concepții își formează Gaudig sistemul său de educație

Această personalitate se formează numai prin activitate, prin continuă luptă ce și-o împune individualitatea. Pentru a se desăvârși aceasta, individul trebuie mai întâi a se realiza pe sine. Pentru această realizare de sine însă, e neapărată trebuința de activitate, dar o activitate spontană, nu impusă de educator.

(Va urma).

¹⁾ I. C. Petrescu: op. cit. p. 124.

²⁾ D. Gusti: Sociologia războiului, pag. 62.

³⁾ Die Arbeitsschule, Leipzig, 1912.

¹⁾ I. C. Petrescu: op. cit. pag. 139, 140.

„Didactica“ de Sterian Bârsanescu

(Editura „Scrisul Românesc“)

de Carol Drimer

În „Cuvânt înainte“ autorul nostru ne spune că lucrarea sa e o continuare necesară pedagogiei române care e „idealul cel mai frumos“. Cartea e și o călăuză sistematică asupra temelor de învățământ.

Dr. Bârsanescu a făcut știința bazat pe o lungă experiență și pe o consultare critică a publicațiilor de specialitate, ne arată concepții și teorii pentru soluționare de probleme. Autorul vrea ca tineretul să nu mai fie luat când de valul unui curent pedagogic, când de alt val.

În opera sa ne dă pentru deprinderea elevilor pronunțarea corectă a unor formule uzuale câteva expresii grecești, latinești și franțuzești.

Cartea conține o psihologie didactică, Dr. Bârsanescu, vrea ca lucrarea sa să fie un îndreptar de real folos pentru cele mai variate cerințe ale practicei didactice din școala noastră.

Mulți cititori m'au rugat să le comunic biografia d-lui Bârsanescu.

Dr. Heinz Brandsch a publicat un studiu în limba germană în revista „Schule und Leben“ despre „St. Bârsanescu-omul și opera“. Vom extrage de acolo biografia.

Bârsanescu s'a născut la 19 Februarie 1895 în comuna Vîperești, Județul Buzău. Cursul primar l'a urmat în școala comunității natale, iar la Buzău și apoi la Galați a făcut școala secundară, căreia îi datorește în primul rând multe stimulente pentru filosofie și o bună pregătire lingvistică. Studiile universitare le-a început la Iași, unde a obținut licența (1919) și în filosofie (1921) și le continuă la Berlin, audiind cursuri în repetate rânduri (1923, 1929, 1931) și studiind în „Königliche Staatsbibliothek“ și „Zentralinstitut f. Erziehung und Unterricht“. Tot în Germania, el a vizitat școli și institute de educație. În 1925, Bârsanescu își ia doctoratul în filosofie cu lucrarea: „E. Boutroux, viața, opera și filosofia sa“. Din 1921 Bârsanescu, trecân-

du-și examenul de capacitate pentru pedagogie, a fost numit în învățământ profesor de pedagogie și, începând cu anul 1924, asistent pe lângă catedra de psihologie și estetică dela Universitatea din Iași. Aici el a cercetat cu studenții diferite domenii din psihologie (psihologia tipologică, psihologia vârstelor, psihologia aplicată) făcând studii întinse și indispensabile pentru un pedagog. Între anii 1926—1928, el a fost director al vestitei Școli Normale „V. Lupu“ din Iași, pe care el a înțeles s'o conducă într'un spirit nou, prin înființarea de biblioteci de clasă, reorganizarea bibliotecii școlii, organizarea de colonii și excursii școlare etc. În afară de școală, Bârsanescu a activat deasemenea în acelaș timp ținând prelegeri de pedagogie, și publicând articole în diferite reviste (Minerva, Viața Românească, Vremea Școlii etc.). Când în 1933, profesorul Găvănescul a ieșit la pensie, consiliul profesoral al Facultății de Filosofie din Iași, i-a încredințat suplînirea catedrei de pedagogie. În Iunie 1937 el a fost numit titular al acestei catedre.

Operele: Fr. W. Foerster, sinteză doctrinară (Ștefaniu, Iași 1926); Teoria categoriilor (Tătărași, Iași 1928); Clasa de elevi, anchetă pedagogică (Minerva 1929); Misionarism și concepția despre lume la elevul seminarilor și al școalelor normale din România (Minerva, 1930); Pedagogie, (Scrisul Românesc 1932, 1933, 1935); Registrul individualității școlarilor; formular pedagogic și administrativ (în colaborare cu P. Manoliu, Iași, 1933); Școala germană, note și impresii (Iași, 1933); Reflexiuni de psihopedagogie criminală (Tătărași, 1934); Național socialismul și educația (Tătărași, 1935); Didactica (Scrisul Românesc 1935); Unitatea pedagogiei contemporane ca știință (Terek, 1936); Politica Culturii în România contemporană (Iași, 1937).

La aceasta se adaugă anuarele Școlii Normale „V. Lupu“ pentru 1926—1927,

1928, apoi cursuri litografiate după prelegerile sale de pedagogie (Vol. I 560 pag.; Vol. II 300 pag.) și de didactică (Vol. I 600 pag.) precum și numeroase articole din diferite reviste asupra cărora vom reveni mai târziu.

Lumea gândirii sale pedagogice.

În timp ce la Găvănescul putem vorbi de un sistem pedagogic terminat, se înțelege că nu se poate vorbi de așa ceva la Bârsanescu, la un intelectual de 40 de ani, totul este încă în devenire. Toți contururile operei sale se pot observa lămurit; iar lucrările apărute până acum dau posibilitatea de a ne face un tablou al lumii de idei pedagogice, a acestui pedagog român, care, cu siguranță că în viitor va influența și mai hotărâtor în formarea pedagogiei țării noastre.

Dacă am vrea să întreprindem o grupare a lucrărilor lui Bârsanescu, am găsi în mod natural trei grupe:

1. Lucrări despre pedagogii și școli. Ceeace ne impresionează deosebit de plăcut pe noi, — germanii — la Bârsanescu, este constatarea — care de fapt ar trebui să fie delat sine înțeleasă — că el ia contact înainte de toate cu pedagogia germană, pentru că, după cum mărturisește singur mai târziu „ar fi greu de tăgăduit că, cel puțin pentru epoca noastră, ar exista vre-o țară în care mișcarea pedagogică să fie mai vie decât în Germania, care a creat cea mai bogată literatură pedagogică din lume”. Că o asemenea apropiere e necesară și sănătoasă, o recunoaște Bârsanescu în mod expres, când vorbește odată despre el însuși: „Căci eu fac parte din aceia, care cred statornic că e imposibil ca legătura cu cugetarea oamenilor mari să nu exercite asupra inimei și a spiritului o acțiune salutară”. Și între acești oameni mari socotește Bârsanescu și pe Fr. W. Foerster, care l-a interesat mai ales, pentru că această luptă pentru „rațiune și iubire”, pentru „acordul, armonia și pacea spiritelor”. Lucrarea, foarte bogată în izvoare dă un tablou deosebit de clar al acestui pedagog, care, el însuși a stat

în lupta părerilor. Și alți pedagogii sufletești apropiați de Bârsanescu au fost adesea tratați de dânsul, între alții E. Durkheim, Rein, Natorp, Kriek, Spranger, Kerschensteiner, Litt. Și aici adese ori numai anumite puncte de vedere speciale îl obliga să se oprească, la unul sau altul dintre pedagogii. La Durkheim este problema disciplinei. La Natorp, îl interesează mai ales faptul că acesta dorește ca speranțele întregului tineret să bată liber la porțile școlii, precum și teoria despre „omul uman”. În lucrarea „Conceptul educației în publicistica pedagogică actuală”, Bârsanescu lărgeste noțiunea sa despre educație pe baza lucrărilor lui Ed. Spranger și Th. Litt și ajunge la formularea ca noua educație în pedagogia românească ar trebui să fie definită ca un proces complex pentru realizarea unui Român ca om de cultură. La Kriek îl interesează în deosebi străduința de a considera „educația pentru om” egală cu formarea tipului de om pe care îl cere statul sau societatea. Și aici obligația școlii românești e văzută prin prizma teoriei de mai sus, în formarea Românului. Se pot aduna oricâte citate am dori. Cele enumerate ajung să arate ca Bârsanescu nu numai că face selecție plină de discernământ între pedagogii prezentului, dar știe să scoată din lectură și concluzii pentru patria sa.

St. Bârsanescu s'a ocupat și cu probleme de organizare școlară, mai întâiu în legătură cu o călătorie de studii, pe care a făcut-o pentru vizitarea școlilor din Germania. Faptul că a ales tocmai Germania pentru studiile sale e motivat în mod demn de remarcat în darea de seamă publicată sub titlul „Școala germană”, note și impresii; „pentru un profesor care nu vrea să ruginească în profesiunea sa, e mai folositor să nu-și îndrepte pașii spre Paris, ci mai întâiu spre Germania, căci de aproape 100 de ani, Germania este țara care cunoaște cele mai interesante și mai sonore încrucișări de idei în domeniul pedagogiei”. Pe baza cercetării a numeroase școli și a participării la cursurile

organizate de Z. I. E. u. U. B. ajunge la convingerea că „școala germană se află într'o luptă grea, ba chiar tragică, de renunțare la vechile ei metode, principii și forme, care corespundeau unui alt stat și unei alte epoce, și de adaptare a altora, mai proprii a sluij epoca actuală". Iar scrierea apărută în 1933 încheie cu cuvinte aproape profetice: „E ceva grandios, tolstoiian, în acest proces al unei școli așa de vestite, care caută să-și găsească un drum nou, pe care să poarte speranțele lumii germane și mai ales ale tineretului. Când apoi mișcarea național-socialistă s'a impus în Germania, Bârsanescu a făcut parte din acei foarte puțini pedagogi români care încearcă, și încă într'o formă strict obiectivă, științifică să dea un tablou al drumului noiei pedagogii germane și să formeze pedagogia română despre noua concepție germană, despre lume și despre influențele ei asupra organizării școlare. Chiar dacă lucrarea se restrânge la programul partidului național-socialist, la cartea Führer-ului „Mein Kampf", la ordonanțele și circularile ministerului de interne al Prusiei și al Reichului și la cartea lui Sommer „Deșteptarea Germaniei", totuși prin ea se ia cunoștință de noua mișcare pedagogică a celui de al treilea Reich și nu rămâne îndoială că Bârsanescu se va mai ocupa de problema „Național socialismului și educației".

De altfel Bârsanescu s'a ocupat și cu problema de organizare școlară și de istoria școlii românești. Totuși alte chestiuni au la el prioritatea.

2. Cercetări de psihologie școlară. Epoca pedagogică, în care și-a făcut Bârsanescu activitatea sa științifică, se caracterizează — după cum el însuși arată — prin aceea că dezvoltarea copilului era cercetată prin psihologie, biologie, sociologie și antropologie, fiecare stabilind normele respective pentru

educație. Și Bârsanescu a lucrat fundamental în acest domeniu. În mod asemănător cu lucrările de acest fel ale lui Bode, H. Fuchs, M. Wolff, Ch. Büchler, E. Spranger, P. Mendousse, a început Bârsanescu să lucreze, se pare cel dintâiu în țara noastră, publicând o întreagă serie de studii ca rezultat al propriilor sale observațiuni științifice și anchete. În deosebi funcția sa de director al Școlii Normale „V. Lupu" i-a oferit un prilej minunat pentru aceasta. În 1928, apare o cercetare asupra „Clasei de elevi" în care este tratat spiritul de solidaritate, disciplina clasei, relațiile între clase și limbajul specific al școlărilor. Autorul ajunge la constatări foarte interesante, pe care le-ar putea confirma și profesorul german din observațiile lui proprii; o dovadă că o clasă „germană" nu e chiar atât de deosebită de una „românească". Interesante sunt și dorințele pe care le exprimă autorul, o cunoaștere mai apropiată a clasei și din acest punct de vedere, însărcinarea dirigentului cu cercetarea fizionomiei clasei și o preocupare mai atentă a conferinței profesorele cu această problemă de interes educativ. Urmează o întreagă serie de lucrări asupra copilului rural român. Asemenea cercetări erau neapărat necesare, pentru faptul că, Bârsanescu dorește o educație specifică poporului (etnic românească); dacă ele au fost cunoscute de elevii școalelor normale, trebuie să fi avut influențe valoroase. Citez aci cel puțin titlurile unor articole asupra acestei teme: „Vocabularul, limbajul și lumea de imagini la copilul rural". „Jocul și munca în viața copilului rural". „Fenomenul religios la puberul rural". „Viața socială a copilului rural". În 1930 urmează o lucrare mai mare cu tema „Misionarism și concepția despre lume la elevii seminariilor și al școlilor normale din România".

(Va urma)

Pagina străjerilor**Educația tineretului la noi și în alte țări*)**

— „Straja Țării“ —

Cehoslovacia

Trecutul nostru sbuciumat, care ne-a fost o înălțare sufletească, care a fost altarul nostru, la care ne-am închinat, care a fost candela, pe care noi am căutat să o ținem veșnic aprinsă, pregătind poporul pentru marea zi a înfăptuirii idealului național.

Acest trecut caută să trezească în noi cei de astăzi vremelnici pe pământ, năzuinți noi, simțiri înalte, o întoarcere la trecutul nostru sfânt și glorios.

Astfel din tainele neștiute ale trecutului, dintr'un făgaș al istoriei noastre sbuciumate, a răsărit ca o rază de lumină a viitorului și ca o dreaptă cinstire a marilor voevozi și apărători de neam, acel nume ce înfățișează simbolul de muncă spre care trebuie îndrumată viața generațiilor de azi și de mâine „Straja Țării“.

Straja au fost puhoaielor barbare Daco-Romanii, Straja oștirile lui Mircea, Ștefan și Mihael, Straja neadormită apărătorii hotarelor firești, Straja sfântă și în veci pomenită marea legiune a celor 800.000 de eroi presărați pe harta României Mari (îniregite).

Înainte de a arăta rostul Străjeriei în țara noastră trebuie să trecem în revistă educația tineretului din alte țări.

Se știe că viitorul unei țări atârână în mare parte de pregătirea ce se dă tineretului. Cu cât această pregătire va fi mai temeinică cu atât națiunea își poate privi cu încredere viitorul. De aceea astăzi fiecare țară caută să dea o importanță nețăgăduită tineretului. Toate țările au ajuns la convingerea că școala singură nu poate desăvârși o educație integrală a tineretului, așa că a trebuit să se creeze instituții noi, care să desăvârșească această educație, care caută să facă din fiecare cetățean un bun patriot gata să-și verse sângele pentru apărarea țării și neamului.

Deci să vedem ce s'a făcut și face pentru creșterea tineretului în alte țări.

Cea mai puternică organizație educativă pentru ambele sexe și toate vârstele este cea a Sokolilor.

Instituția Sokolilor a luat ființă la anul 1862 și realizatorul acestei idei este Dr. Miroslav Tyrș. Socol însemnează — șoim. Prin această instituție se urmărește educarea poporului prin dezvoltarea fizică, morală, promovarea ideii de libertate, dezvoltarea și valorificarea energiei naționale. E cel dintâiu sistem prin care educația fizică devine un mijloc de educație integrală. Într'adevăr prin exercițiile gimnastice și sporturi, pe lângă asigurarea sănătății și mărirea rezistenței fizice, se mai dezvoltă și numeroase însușiri morale: ordine, disciplină, sinceritate, ajutor reciproc, curaj, punctualitate, simț al datoriei, ideea de mărire și solidaritate națională etc.

Membrilor organizației li se cere disciplină și respect față de conducători.

În organizație nu se face deosebire între clasele sociale și este o egalitate deplină, toți se numesc între ei — frate. Am avut ocazia ca în luna Septembrie 1937 să vizitez instituția centrală a Uniunii Sokolilor din Cehoslovacia, din orașul Praga, asistând la exercițiile de educație fizică și admirând disciplina observată acolo. Prin instituția Sokolilor se propovăduiește cultul muncii. Cine muncește progresează, cine lăncezește, dispăre, aceasta este lozinca lor. Exercițiilor de educație fizică li-se dă mare importanță. În vizita făcută în Cehoslovacia, am putut să mă conving, că în școală fiecare are zilnic câte o oră de educație fizică. Am găsit multă sănătate și vigoare la poporul amic cehoslovac.

*) Acest articol a fost scris înainte de schimbările înfăptuite în Europa. Din cauza numărului festiv închinat învățătorilor pensionați nu l'am putut publica până acum.

Germania

Incepând cu anul 1933, adică cu introducerea regimului național-socialist, Hitler a dat Germaniei o nouă orientare călăuzindu-i pașii spre noi orizonturi.

Experiența marelui războiu a dovedit că disciplina exterioară, uniformizarea în toate până la mecanizare, și precizia proverbială a Neamului, nu sunt suficiente. Era nevoie de un nou suport sufletească, de un ideal la care să coînterezezi toată națiunea : trebuia o nouă conștiință.

Poporul german — spun Nemții — este un popor mare, care nu încapă între granițe. Din războiu a ieșit umilit, cu pierderi mari. Însă el nu mai poate continua să rămână așa : își are un destin istoric, care trebuie atins. Pentru atingerea lui însă nu-i suficient să ai o industrie superioară, nu-i suficient să ai o armată superioară, nici să ai arme mari, nici să fi într'o situație economică strălucită. Aceasta a dovedit-o războiul. Pentru atingerea lui este în primul rând nevoie de suflet. Masele au conștiință de moment, supusă schimbărilor capricioase ale împrejurărilor. De aceea masele, pentru a putea fi conduse, trebuiesc crescute într'o concepție, într'o credință puternică cu rădăcini adânci sufletești.

Țara are nevoie de oameni sănătoși fizicește. Conștiința forței fizice, dă încredere în sine. Forța și sprinteneala corporală vor da poporului german credința în invincibilitatea sa. De aici apoi toată grija statului de a da tineretului german educație fizică oriunde s'ar găsi el : școli, organizații de orice fel, armată. Tineretul german este organizat în așa numita „Hitlerjugend“ (Tineretul hitlerist). Este o creație a lui Hitler, în care tinerii sunt crescuți în spiritul și doctrina partidului național-socialist. O pepinieră care va pregăti pe viitorii cetățeni ideali așa cum îi visează Hitler. Și aici locul de căpetenie îl ocupă sporturile, jocurile, marșurile, viața în aer liber, iar virtutea de căpetenie, cerută acestui tineret este disciplina și supunere necondiționată. Școala însă tot ea rămâne,

principala instituție de educație sufletească a acestui tineret, în doctrina hitleristă. Programele sunt ușurate mult, dându-se o deosebită importanță studiilor științifice cu caracter utilitarist. Locul principal îl ocupă Istoria. O dovadă de ceia ce se face în școală din învățământul istoriei, constituie și următoarea deviză — una din multe altele, pe care organul oficial al Asociației Învățătorilor Germani, o publică pe prima pagină : „Știm că noi Germanii vom fi învingători în apropiatul războiu : Este voința lui Dumnezeu. Pentrucă-i rândul nostru, nimeni nu va putea rezista sănătății noastre interne și forței noastre tinere. Dar o astfel de națiune, al cărei ceas sună, trebuie să se înarmeze înăuntru și'n afară, ceea ce ne va duce la biruință și la locul de comandă. Cine altcineva va putea fi inima și capul Europei.“ Iată care-i crezul prin care Hitler crede că va duce Germania la îndeplinirea destinului său istoric.

Italia.

Conducătorul ei politic pleacă dela credința, că destinul istoric al poporului italian, nu poate fi ajuns decât reinviind în sufletele fiilor țării sale, mândria, tradiția Romei imperiale. În consecință, readucând în firea poporului său virtuțile poporului pe care și-l iau drept model de urmat : disciplina militară, cinstea, munca, dreptatea și mai presus de toate, dragostea de țară, patriotismul care a făcut gloria poporului roman.

Acesta fiind idealul politic și crezul național al acestui popor, e ușor de înțeles, că nici școala nu poate fi animată de un alt spirit decât acesta. Iată în această privință câteva vorbe ale lui Mussolini însuși : „Fascismul nu ar putea fi înțeles în multe din atitudinile sale practice, ca sistem de educație, cu disciplină, dacă nu ar fi privit la lumina modului său general de a concepe viața“.

În ceea ce privește justificarea pedagogică a spiritului ce domină școala italiană, „Romanticul înfăptuitor“ precizează următoarele : „Sistemul educativ fascist îl vrea

pe om activ și angajat în acțiune, cu toate energiile sale. Il vrea viril, conștient de dificultățile care există pe lumea aceasta. Il vrea gata să le înfrunte. Concepe viața ca o luptă, socotind că-i incumbă omului misiunea de a și-o cuceri pe aceea care este demnă de el. (Referitor la educația patriotică, care impune o serioasă conduită întregii școli italiene de azi și referitor la modul în care școala se încadrează în organizația de stat, iată ce zice Mussolini mai departe: „Nimic uman sau spiritual nu există și cu atât mai mult nu are valoare în viața statului. În sistemul educativ fascist își are o deosebită importanță metoda de a face ca educația să fie în sens național în interesul statului. Statul este o entitate absolută, în fața căreia indivizii și grupările reprezintă relativul”).

De felul cum se aplică aceste principii în școala italiană și mai cu seamă de rezultatele care se văd, să las, să vorbească cineva care a fost acolo și le-a văzut:

„Aici în Italia, mai cu seamă în școlile montessoriene, în fiecare clasă găsești așa numitul colț patriotic, compus din tablourile Familiei Regale, ale Ducelui, diferite albume și ilustrațiuni, de forma cărților poștale, care reprezintă diferite scene istorice; apoi o mulțime de cărți cu conținut pur practic. Toate aceste cărți sunt scrise ușor și sunt ilustrate pentru a putea fi atrăgătoare și înțelese de copii. Tot în acest colț sunt niște dosare mici, care conțin o mulțime de citate și maxime patriotice. Iată câteva din aceste citate: „Jur să urmez fără discuțiune ordinele Ducelui, să servesc cu toate forțele mele și dacă e necesar cu sângele meu, cauza revoluției fasciste“. Sau: „Prin opera Ducelui nostru Benito Mussolini, Italia noastră a devenit mai mare. Noi Italienii trebuie să fim mândri și cu voința noastră trebuie să-l ajutăm pe Duce să-i fim recunoscători“.

Copiii scriu pe caiete aceste citate sau le memorizează.

Cinematograful este întrebuințat în școala italiană de toate gradele, printre cele mai

de seamă mijloace de educație și instrucție. Aproape toate școlile își au aparatul lor propriu, primind filmele gratuit și dând elevilor intrarea gratuită“.

Iată ce ne povestește mai departe acelaș martor ocular, care a asistat la reprezentarea copiilor de școală primară: „S'a filmat „Crăciunul Copiilor“, o comedie, și mai la urmă inaugurarea Forului Mussolini. La reprezentarea acestui film în momentul când a apărut Ducele pe pânza albă, toți copiii s'au sculat în picioare și au început să aplaude frenetic: „Viva il Duce!... Viva il Duce!“

Iată un aspect al educației ce se dă tineretului în Italia. Aceasta în școala propriu zisă. Tineretul italian însă este în afară de școală organizat în „Opera Nazionale Balilla“ propriu zisă între copiii între 5—14 ani, iar G. P. F. cuprinde elevii școlilor secundare și studenții universitari.

Ambele organizații ale Ducelui au un caracter militar. Iar atmosfera ce le stăpânește, este o muncă severă și disciplinată. „Cine poate muncii, știe să birue!“.

Educația fizică, sporturilor li se dau o foarte mare importanță. Peste 4000 de stadioane sportive stau la dispoziția tinerilor italieni, căci mușchii și creierul trebuie să se bucure de o egală cultură.

Scopul acestor organizații este de a pregăti, pe lângă ceace face școala propriu zisă, pe viitorii cetățeni fasciști, așa cum îi dorește Ducele: Mândri, puternici, muncitori și conștienți de rolul ce vor trebui să aibă cândva în stat.

Organizațiile au un caracter de disciplină militară, precum și deviza le este: „Cartea și pușca“. Cultul tradițiilor și felul nou în care văd ei îndeplinirea destinului lor național, pleacă și sublimează în acelaș punct: Dumnezeu. Rezultatele de până acum ale fascismului ne îndreptățesc a crede că, dacă datorită acestei educații, a reușit să salveze Italia cangrena bolșevică, tot datorită acesteia va reuși să reinvie prestigiul cetății la care duceau pe vremuri toate drumurile.

Jugoslavia

Pe lângă puternicile organizații socole și cele cercetășești, care au de scop educația integrală a tineretului jugoslav prin legea din Ianuarie 1934, s'a decretat educația fizică a tineretului jugoslav de ambele sexe până la 20 ani. Legea prevede pe lângă educația fizică și educația morală și națională. Cursurile sunt frecventate de circa 1.480.000 tineri.

Polonia

Organizațiile tinerești din această țară se aseamănă foarte mult cu instituția „Straja Țării” dela noi.

Categoriile de tineri după vârstă cuprind:

Pui de șoimi dela 14—16

Juniori . . . „ 16—18

Trăgători . . . „ 18—21

In scurt și băeților și fetelor li-se dă o îngrijită educație fizică, morală, națională și civică, sunt crescuți în cultul muncii și într'o pregătire ostășească, spre a forma națiunea armată cheazășie a Poloniei-Mari.

Rusia Sovietică

Aici situația este mai complexă și mai puțin clarificată.

Nu se poate afirma cu certitudine decât un lucru: acela că cei ce o revoluționează, vor să împământenească acolo raful comunist, după doctrina bolșevică a lui Marx, Lenin și Stalin. Tot ceea ce se întâmplă înăuntru nu se poate ști, deoarece totul se face cu un caracter discret pentru restul lumii; ori chiar dacă s'ar ști, nici atunci nu s'ar putea trasa cu toată siguranța liniile de conduită generală, deoarece acolo nu poate fi vorba de așa ceva. Rusia începând din anul 1917 și până astăzi, reprezintă cea mai uriașă și mai complectă experiență social-economică, din câte a cunoscut omenirea și mai continuă să fie. Conducătorii ei o poartă dintr'o extremitate în alta, punând azi în vigoare principii care mâine vor fi înlăturate; executând azi mii de oameni pentru o vină ce mâine poate fi declarată de virtute. Nimic

nu-i cristalizat acolo și ceea ce este, nu poartă siguranța de a fi valabil.

Conducătorii bolșevici însă luptă din răspuțeri la încheierea definitivă a fizionomiei statului rusesc.

Revoluția din 1917 a fost fără îndoială izvorâtă din profunzimea sufletului rus, a fost o izbucnire neînfrântă, a unei amărăciuni sufletești și a suferinței materiale altoite pe un idealism mistic.

Nu se știe însă dacă poporul rusesc scuturând jugul țarist, este satisfăcut de noile forme la care e constrâns să se adapteze. Cei ce caută a-și da părerea despre cele ce se petrec acolo sunt împărțiți în două categorii: unii care n'au decât cuvinte de admirație, pe când alții nu-și pot înfrâna groaza și indignarea. Ori care ar fi realitățile imediate însă, comunismul vrea cu orice preț să facă poporul rus fericit, creind pentru aceasta formula: „eroismul de muncă” cu ajutorul căreia să formeze o clasă de muncitori virtuoși.

Cu această clasă se va ridica și reface situația economică care la rândul-i va condiționa pe cea culturală și morală.

Deci o clasă de muncitori disciplinați. Trăind într'o fraternitate comunistă. Acesta-i idealul bolșevic.

Cine va pregăti însă statul bolșevic, cea clasă de muncitori destoinici, disciplinați și însuflețiți pentru idealul comunist? Școala și instrucția cu toate aparatele ei.

Școala însă în primul rând.

„Nici un alt popor din lume nu ia mai în serios chestia educației și nu înțelege mai bine, că națiunea de mâine se formează prin școala de azi, decât conducătorii Rusiei Sovietice. Pusă în serviciul credinței și al idealului comunist, școala rusă are scopul evident de a promova statului bolșevic elementele pregătite în doctrina ce propoveduește. Pe de altă parte școala rusă are în vedere sufletul elevului comunist, pe care îl urmărește pas cu pas, în toate manifestările sale, care privesc procesul de convingeri comuniste la care a ajuns. Instrucția care i se dă elevului, îi dă mijloacele de a se convinge că lucrul

se petrece cu adevărat așa. Ea îi permite să-și controleze practic valabilitatea promisiunilor de fericire, pe care i le face noua religie.

Pentru a avea tineretul în mână, tot timpul și pentru a-i consolida credințele în religia cea nouă, precum și pentru a-l crește într'o disciplină militară necesară acestei forme de guvernământ, tineretul rus este organizat în asociații, menite a-l complecta în ceea ce n'a reușit să facă școala. Principiile organizației tinerești din Rusia sunt: „Micii Decembriști“, în care intră copiii până la 11 ani. „Tinerii Pioneri“ între 11—15 ani și apoi cea mai însemnată „Liga Komsomolilor“ sau tineretului comunist, în care intră tinerii între 15—23 ani. Din această organizație fac parte tinerii muncitori și tineretul universitar. Sub cerul liber sau în ateliere, studentul lucrează alături de muncitorul fără de carte, într'o cantitate frățească, pe care o justifică conștiința că, prin munca lor aduc un aport la întărirea statului proletar. Disciplina în aceste organizații este foarte severă, deși conducerea efectivă este încredințată tot tinerilor. Imediat superioară ei este „Comitetul“, urmează apoi „Conferința“ și sus „Congresul“.

Și acum pentru a ne da seama cât de isbitor este contrastul între educația unei țări care tolerează comunismul și a uneia naționaliste, iată două fapte diverse.

Franța 1937. Recruții unui regiment au fost întrebați să spună ce știu despre războiul mondial. Din 350 câți erau 100 nu aveau nici idee că a existat cândva acest războiu. Mulți dintre ei care-și pierduseră tatăl pe câmpul de luptă, nu știau nici când și nici unde. Aceasta-i educație patriotică ce se face în Franța contaminată de comunism!

Și iată ce face pe de altă parte școala mussoliniană din copiii țării sale. Precum

se știe Italia este săracă în cărbuni. Ei bine copiii din mai multe școli din proprie inițiativă au făcut profesorilor lor cerecere să nu li se mai facă foc în clasă — sunt gata să rabde frig — pentru a economisi patriei lor scumpe cărbunii de care are așa de mare nevoie. Aceasta în Italia.

Și acum după ce am arătat destul de scurt educația tineretului ce se dă în țările amice nouă, precum și în alte țări, să vedem care este rostul instituției „Straja Țării“ la noi.

Sunt încă mulți care nu cunosc temeinic organizarea instituției de educație „Straja Țării“ care are menirea de a îndruma tineretul pe calea muncii, credinței și faptei creatoare.

Instituția „Straja Țării“ a luat ființă din inițiativa Bunului nostru Suveran, a Marelu Străjer al Țării, a M. S. Regelui Carol II. Problema grea a educării, a îndrumării tineretului de ambele sexe dela 7—18 ani pentru băieți și dela 7—21 ani pentru fete și care problemă întrunește astăzi unanimitatea tuturor factorilor de conducere a țării, a pornit chiar dela acela care intruchipează aspirațiile unui neam întreg dela M. S. Regele Carol II-lea.

M. S. Regele Carol II-lea, poate fi socotit ca un mare deschizător de drumuri, ca un mare reformator de suflete.

Iată ce declară M. S. Regele Carol II-lea, Marele Străjer, despre instituția „Straja Țării“: „Am organizat străjerii, organizație din care trebuie să facă parte tot tineretul nostru dela 7—18 ani și fetele până la 21 ani“. M. S. Regele spune că sunt deosebiri fundamentale între instituția „Straja Țării“ și organizația italiană „Ballila“. Ballila este organizație militară, iar Straja Țării nu. Nu se aseamănă Straja Țării nici cu organizația „Hitlerjugend“, căci nu se face la străjeri politică de stat.

(Va urma)

Oameni și fapte**Ardealul și-a cinstit — după vrednicie — ambasadorii propoveditori ai catehismului românesc din cea mai sbuciumată epocă**

— Urmărind înălțatoarea sărbătoare dăscălească dela Sibiu, din 26 Februarie —

Un număr de peste 40 învățători — ambasadori propoveditori ai catehismului românesc în cea mai sbuciumată epocă a Ardealului antebelic — trecând la bine-meritata pensiuă, au fost cinstiți după dreapta vrednicie, în Dumineca de 26 Februarie a anului pe care îl trăim.

Inițiativa a fost luată de dl I. N. Ciolan președintele Asociațiunii învățătorilor — secundat de un comitet, compus din reprezentativele figuri ale tagmei dăscălești din acest județ.

Gestul a fost mai mult decât înălțător: prin evenimentul dela 26 Februarie s'a oferit ocaziunea dăscălimei — tinere și mai vrâstnice — din acest județ, să-și facă în mod reciproc unele mărturisiri de credință, să-și împletească sentimentele isvorâte dintr'o curată conștiință pe care o pot avea numai aceia cari își zidesc sufletul la temelie altarului națiunii...

Sărbătorirea învățătorilor pensionari, coincizând cu depunerea jurământului proaspetei falange de slujitori ai școlii poporului românesc, ea a luat proporțiile unui praznic cu adevărat național, reușind să mobilizeze în jurul său pe cei mai autentici exponenți ai tagmei dăscălești, în frunte cu dl D. V. Ţoni subsecretar de Stat la Educația Națională.

Biserica, tovarășa de suferințe și bucurii a școlii românești, a ținut să fie și ea reprezentată, prin: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și Păr. Protopop unit al Sibiului, Victor Aron.

În numeroasa și selecta asistență, care a ținut să se asocieze la înălțatoarea manifestare a dăscălimei din cel mai fruntaș județ al provinciei de peste munți, am remarcat, printre alții pe d-nii:

General Apostolescu reprezentantul corpului de armată, Emil Gheorghiu prim președintele Tribunalului, Col. Mihail Cămărașiu prefectul județului, Dr. Sever Pop primarul Municipiului, Emilian Cioran consilier mitropolitan, Virgil Nistor consilier mitropolitan, Dr. Valeriu Bologa reprezentantul „Astrei”, Dr. Liviu Ionașiu, inspector școlari: Eugen Hulea, Nic. Nistor, Andreiu Floașiu — dela Ținutul Mureș, Silviu Țeposu și Ioan Dragomir din Sibiu, Ioan Burducea revizorul școlar al județului, Patriche Râmneanțu președintele asociației inv. din Banat, P. R. Petrescu fost inspector școlar, ing. inspector V. Ciolofan, Tache Niculescu președintele coop. „Progresul” din Argeș, Prof. Silviu Cosma președintele asoc. profesorilor secundari, Petre Coroi președ. asoc. inv. din jud. Turda, P. Cismaș inspector al minorităților, Nicolae Crețu prof. Târgul Mureș, Mina Grădinaru inspector cooperatist, Ioan Cioran și D. Miron administratori financiari, I. Sandu directorul școlii normale „Andrei Șaguna”, Ioan Popa directorul Liceului „Gheorghe Lazăr”, F. Geamănu membru în comitetul central al asociației învățătorilor, I. Duvlea, președintele asoc. inv. din jud. Alba, Cornel Pop președintele asoc. inv. din județul Făgăraș, I. Diaconescu președ. asoc. inv. din județul Ciuc, Cornel Schiau președ. asoc. inv. din județul T.-Mică, subrevizori de control: Ilie Tarcea, Ilie Brad, Ioan Muntean, Posa, Petru Olariu publicist, fost președinte al asociației, Ioan Tănase casierul asoc. învățătorilor din județ, I. Vasiliu secretar particular al d-lui ministru D. V. Ţoni, Candid Popa, fost revizor școlar, Toma Măhăra fost subrevizor școlar, etc.

S'au mai aflat de față o numeroasă delegație a învățătorilor dela toate școlile

primare de Stat din județul Sibiu și alte județe ardelenene.

După ce s'au oficiat, în Catedrala Mitropolitană, o slujbă de parastas pentru pomenirea dascălilor decedați, a urmat, în sala cinematografului „Corso” solemnitatea sărbătoririi învățătorilor pensionați și depunerea jurământului de către noii învățători.

La acest loc, primul a luat cuvântul dl *Ioan I. Ciolan* președintele Asociației învățătorilor din Ardeal și organizatorul sărbătoririi, care, după ce a urât cuvântul de „bun sosît”, pentru dl ministru D. V. Țoni, a trecut să evoace faptele de mare demnitate națională, durate de cei patruzeci de mucenici ai școlii ardelenene, cari au ajuns la pensiuine.

Au mai luat cuvântul d-nii: Colonel *Mihail Cămărașiu* prefectul județului, *Dr. Sever Pop* primarul municipiului și *Dr. Vasile Bologa*, în numele „Astrei” și al asociației pensionarilor din județul Sibiu, cari au mărturisit prețiosul aport, adus pe tărâm cultural, național și spirital, de sărbătoriți,

Vorbește dl D. V. Țoni

Intâmpinat cu călduroase aplauze, dl D. V. Țoni, subsecretar de Stat, la Educația Națională, în calitate de președinte al serbării, a rostit o însuflețită cuvântare, din care reținem:

„Serbarea de azi capătă un caracter național, prin faptul că cinstim munca celor mai vrednici slujitori ai școlii și mai ales prin faptul că în mijlocul nostru se află I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, urmaș al scaunului marelui Mitropolit „Andrei Șaguna”.

În calitate de reprezentant al Ministerului Educației Naționale, mulțumesc celor patruzeci de învățători, cari au trecut la pensiuine, după o rodnică activitate în slujba neamului. Căci, trebuie să mărturisesc: învățătorimea ardelenă — spre deosebire de învățătorimea din alte provincii ale țării — a avut de îndeplinit o mai grea misiune, date fiind împrejurările în

care ea și poporul ardelen a trăit înainte de Unire.

Vă cunosc pe toți, vă cunosc munca, faptele și trecutul, atât de frumos și înălțător. Cunosc pe un Petru Olariu (Petrea Dascălul) cât și pe alți dascăli ardeleni cari și-au fructificat talantul. Amintesc aci pe învățătorul Dobrotă, care împreună cu părintele Hanzu au lucrat cu sufletul la ridicarea satului în care au slujit.

Infrățirea dascălilor români

În rândurile sărbătoriiților de azi, disting și pe un dascăl care a venit de dincolo de munți: dl P. R. Petrescu, fost inspector școlar al învățământului primar, cu care ați lucrat, într'o bună armonie, la prosperitatea școlii din această parte de țară.

Eu nu pot de cât să mă bucur și să vă felicit pentru felul cum ați înțeles să faceți legătura de muncă între „cei de aici” și „cei de dincolo”.

Fie ca aceste gânduri să vă călăuzească pe toți aceia care slujiiți școlii și națiunii române.

Cuvântul Bisericii...

Biserica și-a rostit cuvântul prin I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, care a spus:

„Vreau să-mi exprim marea bucurie de a fi putut participa la serbarea dascălească în mijlocul căreia m'am simțit ca acasă. Căci și eu dascăl am fost. Din mijlocul corpului didactic am fost chemat de Dumnezeu și Biserică în scaunul pe care îl ocup azi. Azi sunt mândru că pot fi dascăl al neamului meu. Am venit azi la sărbătorire deoarece păstoresc biserica sub aripa căreia s'au ocrotit și au înflorit școalele populare românești din Ardeal. Nu cunosc o altă biserică, ca cea românească din Ardeal, care să fi adus mai mari servicii școlii și poporului, decât biserica ortodoxă din Ardeal.

Iată de ce bucuria întregii biserici este mare când poate participa la astfel de sărbătoriri.

Mulțumesc celor 40 învățători pensionari cari sunt sărbătoriți și au servit la școala confesională ardeleană, mereu în grele condițiuni, dând tot ceia ce au putut da pentru păstrarea limbei noastre.

Răsplata Celui de sus, pentru munca lor a fost mare: Ziua libertății, cu soarele strălucitor.

E cea mai mare răsplată pe care a putut-o avea un neam.

Toți oamenii de bine sunt chemați să ajute ca procesul de unificare sufletească și națională să se îndeplinească cât mai neîntârziat, astfel ca să poată pune stavilă oricăror primejdii ce ar veni din afara granițelor.

Cu aceste gânduri, binecuvântez pe cei 40 învățători pensionari, precum și pe cei din generația tânără cari prin jurământul depus azi s'au legat să slujească imperativelor vremii. (Asistența în picioare a aclamat frenetic pe I. P. S. Sa).

În numele sărbătoriiților a mai luat cuvântul dl P. R. Petrescu fost inspector general școlar, care a subliniat calitățile și însușirile alese pe care le-au avut învățătorii județului Sibiu, în epoca în care s'a procedat la organizarea învățământului primar din România întregită.

Vorbind în numele învățătorilor tineri cari au depus jurământul, dl Iacob Constantin, promite, că tânără generație de dascăli se va nizuî să pășească pe urmele înaintașilor.

Mărturisirea sărbătoriiților...

Urmează la cuvânt cei peste patruzeci sărbătoriți și trecuți la binemeritata pensie.

Prin dl Petre Olariu (Petrea Dascălul), sărbătoriiții fac următoarea spovedanie, pe care o încreștăm, pentru a fi de călăuză în toți pașii vieții viitoare a generației de dascăli:

„Emoția clipei de față pentru noi, cei 40 învățători, ajunși din mila și darul lui Dumnezeu la răscruce de drumuri, la piatra de hotar, care desparte două vieți — pe

cea dinamică, activă, luptătoare și muncitoare, de cea a meritatei odihne, — e atât de mare, puternică și copleșitoare, încât nu suntem în stare a da glas simțimentelor de care suntem stăpâniți.

Viața de învățător se deosebește mult de viața și activitatea altor slujbași ai neamului. Învățătorii, pe lângă acte și registre, „rigle” și cifre — obiecte cari mecanizează — mănuesc suflete, ciselează caractere, modelează spirite, cresc cetățeni.

Învățătorul ieșit din activitate, rupe un fir viu, un fir ce mai trăește încă cu amândouă capetele — ca al reptilei ruptă în două.

De aceea se ivesc acele cunoscute fenomene, când mulți învățători chiar și după despărțirea de școală, trăesc încă multă vreme în atmosfera preocupărilor din trecut: căutând știri școlare în reviste și ziare, plângându-se că le lipsesc șgomotul, larma, glasul de argint al copiilor, sunetul clopoțelului, care i-a chemat la datoria zilnică, vreme de decenii.

Nostalgia vieții de dascăl...

Se cunosc cazuri, când învățătorii — ieșiți la pensie — apucă drumul școlii, fără să-și dea seama ce fac. Alții se visează în școală și astfel nu scapă de nostalgia vieții de dascăl... până la mormânt.

Dar, nu numai viața de școală ci și viața noastră profesională, colegială a fost alcătuită din legături mai firești, mai frățești decât ca a altor clase de slujbași ai statului.

Ședințele lunare, cercurile culturale, adunările județene, multe reviste ale secțiilor, înălțătoarele congrese ale noastre, — sunt și au fost atâtea legături sufletești, din care cu greu te poți desprinde.

Copleșiți de puterea unor astfel de simțimente Vă rugăm să ne îngăduiți a ne prezenta înaintea Domniilor Voastre, noi cei 40 învățători ai județului Sibiu, cari în cei 5 ani din urmă am părăsit catedrele — urmând legilor — ca să facem loc altora care să ducă mai departe și să țină tot mai sus făclia românismului în serviciul căruia am fost puși cu toții.

Dăscălie de mucenicie...

Noi, cei 40, năcuți și crescuți, în vremuri grele, când tot mai diavolește se înteteau atacurile contra ființei noastre de Români, dăscălia noastră care s'a cumpănit peste două lumi: una a suferinții și iobăgiei, alta a libertății visului împlinit — a fost o dăscălie de adevărată mucenicie.

Cu câte greutăți materiale și sufletești n'am luptat noi? Câte primejdii nu ne-au pândit? Câte curse nu ni s'au întins și câtor ispite n'am trebuit să le tăiem cele nouă capete, ca ale balaurului din poveste?

Noi cei 40 învățători ai județului Sibiu și alții ca noi, cari am cutreerat cu lumina dăscăliei aproape întreg Ardealul, suntem urmașii învățătorilor Rusu și Marinceș, cari în zilele Memorandumului, în gara Cucerdea — azi Războieni — când li s'au pus de jandarmii unguri cătușele la mâini, au liniștit poporul infuriat: „nu vă atingeți de ei, ci lăsați să ne purtăm cea mai mândră decorație ce se poate da unui învățător român”.

Dacă istoria luptelor naționale din Ardeal, duse pe vremuri de urgie — e sgârbită cu învățătorii români, cauzele sunt: modestia ce ne-a caracterizat o viață întreagă.

Caracterul învățătorului ardelean...

Învățătorul ardelean din vremea stăpânirii străine, rar a fost coadă de topor. El și-a topit sufletul în ființa neamului. Învățătorul confesional purta totdeauna torța luminii cu el, așa cum melcul își poartă căsuța: la șezători, la clăci, în strana bisericii, la cununii, prohoduri, adunări etc., pretutindeni unde putea pătrunde sufletul său și unde nu puteau pătrunde ochii asupritorilor și uneori ai trădătorilor.

Ziua răsplătirii...

Dar a sosit și o zi frumoasă de răsplată.

Cât de luminos a apărut chipul acestui dascăl necăjit în toamna anului 1918, când furia revoluției, porni să-și facă singură dreptate. A fost un pas până la prăbușirea ordinii sociale. La sfatul și îndemnul dat

de învățătorul ardelean — patimile deslănțuite s'au împlântat și ca niște ape de șes s'au retras în albia ordinii constructive, pentru noua și mărita țară. A fost un instinct al poporului de a-și urma pe adevărații binefăcători, cu cari alături au suferit.

În ceea ce privește a doua parte a vieții noastre de învățători, după sfânta și marea unire, mărturisim că a fost prea frumoasă, prea însorită, prea încântătoare de cum ar putea cuvintele noastre s'o descrie.

Ne exprimăm sincerul nostru devotament de buni români și buni cetățeni ai țării Celui mai mare și luminat Dascăl al Neamului, care este M. S. Regele Carol II.

De acolo din înălțimea Tronului ne-au sosit atâtea cuvinte de îmbărbătare, de îndemn — că ne-au oțelit sufletul, călăuzindu-ne pașii pe noui cărări aducătoare de progres.

În slujba bisericii

Cum școala confesională la care am slujit noi se numea „tinda bisericii” — învățătorii au trăit în preajma altarelor, au împărțit sfânta prescură cu slujitorii lor, s'au considerat întotdeauna propoveduitori ai credinței în Dumnezeu și azi noi am rămas acei sinceri și buni creștini, cari ne creștem familiile după poruncile lui Dumnezeu.

Omagiile și mulțumirile noastre de recunoștință pentru dl ministru D. V. Ţoni care prin coborârea între noi, ne-a cinstit atât de mult, că avem motive de a ne mândri cu gestul făcut de D-sa.

Niciodată nu vom putea uita pe energicul nostru președinte general, care de atâtea ori a știut să ne împrumute energia necesară luptei ce aveam să ducem în multe împrejurări grele pentru noi.

Regretul despărțirii noastre e mare, domnule ministru, însă cu resemnare ne sunem legilor firii — dorindu-vă acum în ceasul despărțirii: multă sănătate și putere de muncă, pentru a putea înălța tot mai sus numele de învățător.

Solemnitatea s'a terminat printr'un banchet organizat de Banca Asociației Învă-

țătorilor din județ, sub conducerea d-lui Ioan Tănase, la restaurantul „Unicum“.

Seara a avut loc în sala Teatrului Orășenesc un festival artistic, organizat de unitățile străjerești din orașul Sibiu.

Laudă i-se cuvine d-lui I. N. Ciolan energicul președinte al Asociației învățătorilor care a știut organiza o astfel de măreață sărbătoare dascălească-națională.

Nic. Obeadă

Ioan Iancu

Naționalismul, munca și cinstea i-au fost mai presus decât familia și viața însăși!

Așa a fost timp de 35 ani!

Unul dintre prietenii naționalismului și al culturii românești din județul nostru și

Ioan Iancu

care a eșit la pensie, cu sufletul muțumit că a lăsat o urmă scrisă în cartea vieții de stat, ca alți mulți, este pensionarul învățător Ioan Iancu din Mohu-Sibiu.

S'a născut în Mohu, la 5 August 1880. Școala primară și-a făcut-o în satul natal, apoi, continuându-și studiile secundare la Sibiu, Seminarul „Andreian“ secția pedagogică, între anii 1897—1900.

Timp de doi ani, dela terminare (1900) și până la luarea diplomei de învățător, pribegește ca învățător în: Mohu, între anul 1900-1901, apoi Sighișoara în anul 1901-1902.

După luarea diplomei, în anul 1902, funcționează ca învățător în Cornățel-Sibiu, în anul școlar 1902-1903, apoi din 1903 și până în 31 Decembrie 1934, când se pensionează, funcționează ca învățător în satul natal Mohu.

Lupta pentru desrobire și propagarea naționalismului l-au făcut mult să chinuiască în timpul războiului mondial. Astfel la izbucnirea războiului (1914) îl găsim acasă, până în Martie 1915, când este înrolat în armata austro-ungară și trimis în Brün, unde stă până în Iunie 1915, când e lăsat la vatră. Reintors cu sufletul plin de avântul libertății și ideea Unirii, pe care o propovăduiește în sat și în orice loc, este urmărit de autoritățile stăpânirii austro-ungare și îl face să fugă la R-Vâlcea, Roman, București, etc., așa că în 1916 Septembrie iar este plecat și stă până în Ianuarie 1917. Impins de dorul familiei, soție și 4 copilași mici, se reîntoarce iar acasă, când este arestat și aruncat în închisorile Clujului, sub acuzația de trădare, unde rămâne până în Ianuarie 1918, când Parchetul Militar din Cluj îl achită și-l eliberează din cauza lipsei de dovezi.

Deși achitat și eliberat, totuși autoritățile ungurești găsesc de cuviință să-l suspende din învățământ și rămâne așa până la fărâșirea României-Mari, când este repus în drepturi.

Familist devine în 1909, luându-și de soție pe Rafira născ. Slavu, care dease-

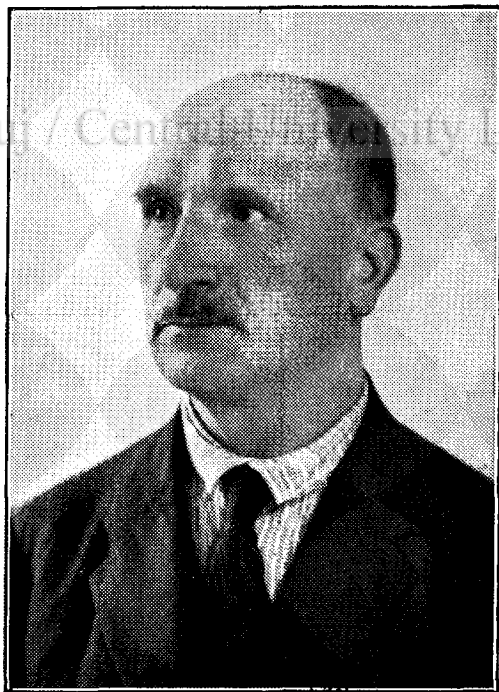
menea nu se clintește mizeriei și chinurilor venite peste ea, în urma atitudinii soțului.

Din această căsătorie familia se mărește, având azi în total 6 copii: 5 fete și un băiat, cărora le-a dat cultură după aptitudinile lor.

Activitate. — A luat parte la organizarea „Gărzii Naționale”. Pe teren școlar, fiind ca învățător a muncit având de condus câte 4, 5, 3 clase și în special cursul supra-primar. Dragostea și cuvântul propovedit și predat în școală a făcut ca mulți fii ai acestei comune să urmeze școli secundare și universitare, ajungând azi unii medici, alții profesori, alții funcționari, etc. Il găsim în fruntea școlii ca director timp

de 12 ani, din 1922, când școlile ardelenești confesionale trec la stat și până în 31 Dec. 1934, când se pensionează. În 1931 este succesorul d-lui inv. Dragomir din Noul, ca președinte al cercului cultural Noul. Pe teren extra-școlar de asemenea se avântă, luând parte la orice manifestație culturală sau la înfăptuirea unui lucru bun. Iată-l dirijor de cor al tineretului, conducătorul pepinierii, președinte și contabil al băncii populare din loc „Economul”, președinte al cercului cultural „Astra”, președinte și vice-președinte al Casei culturale și în sfârșit luptător înfocat pentru culturalizarea și ridicarea satului său natal.

„L”.

Nicolae Ceuca

Arătăm fotografia colegului Nicolae Ceuca din Drașov, ce a rămas afară din textul numărului festiv, nefiindu-ne trimeasă la timp.

Ioan Popica

A urmat școala normală „A. Șaguna” din Sibiu în anii 1897—1900. Diploma de învățător a luat-o în 1902.

Atât primii doi ani de practică, cât și restul anilor serviți până la pensionare, 1 Sept. 1933, a funcționat la școala primară de stat din Sadu.

În timpul funcționării ca învățător, după satisfacerea stagiului militar, a suferit de un morb greu, din cauza căruia a rămas cu defect la mers.

Ioan Popica

Pentru ideea naționalistă a suferit persecuțiile maghiare, fiind condamnat la moarte ca trădător de țară, dela care a scăpat numai datorită hazardului.

Împreună cu intelectualii satului a lucrat pe teren economic, social și cultural pentru înfrumusețarea comunei, în care la 1906 a înființat o bancă pe acțiuni, care sus-

ținea interesele locuitorilor din comunele din jur. La această instituție a fost membru activ în direcția ei.

Datorită acestei bănci s'a ridicat Monumentul Eroilor, care face cinste satului.

Ca membru al despărțământului „Astra” a lucrat pentru înzestrarea bibliotecii și ridicarea culturală a poporului.

După unirea din 1918 a cerut Onor. Minister al Instrucțiunii sporirea numărului de învățători, dela 3 la 8, deoarece numărul elevilor era foarte mare.

A stăruit pentru înființarea școlii de copii mici, care la început nu avea local propriu și corespunzător, pentru care a depus toată munca și priceperea pentru a ajunge la localul propriu de astăzi.

A lucrat la înființarea Cooperativei de consum, care astăzi face fală comunei Sadu.

Deasemenea a stăruit pentru înființarea Băncii populare, la care și astăzi este membru.

A stăruit pe lângă D-l Nicolae Dragomir, fiu al Sadului, să doneze casele, în care astăzi prin adaptare se află școala primară de stat.

Despre activitatea lui I. Popica în cadrele învățământului, dăm câteva fraze din procesele verbale încheiate de organele de control școlare: „Elevii curați, vioi, I. Popica muncește serios în ogorul învățământului și al neamului”.

Onor. Minister al Instrucțiunii prin ord. Nr. 137.970—1931 i-a adus mulțumiri pentru activitatea desfășurată.

A fost director al școlii aproape 10 ani și președinte al Cercului cultural.

În viața conjugală a avut ca tovarășe, o vrednică soție (răp. în 1938), și din care căsătorie a avut o fiică, tot învățătoare și ea, lângă care își petrece bătrânețele până când caierul vieții îi va permite.

„L”.

RECENZII

Mina I. Grădinaru: Organizarea și conducerea cooperativelor școlare. Sibiu 1938, Tip. „Dacia Traiană”, pagini 128.

Cooperația școlară în țara noastră, nu este o mișcare nouă. Ea datează dinaintea războiului de întregire, ca o rezultantă a activității extra-școlare a învățătorilor și a îndemnului neprecupețit dat de marele nostru Spîru Haret, întru dezvoltarea cooperației, atât în lumea satelor noastre, cât și în a școlai.

Scrierile apărute până acum despre cooperația școlară s'au ocupat mai mult despre ideologia acestei mișcări și despre valoarea sa educativă. Normele de organizare și conducere, atât de importante în viața acestei activități economice, au fost eliminate aproape în întregime. De aceea, rezultatele recoltate pe urma acestor cărți, nu se prea văd, căci, adeseaori, deși admirăm o doctrină, o aprobăm întocmai, când vrem să o aplicăm pe teren, te găsești în fața anumitor probleme, destul de elementare de altfel, cărora nu le poți da de capăt.

DI Mina I. Grădinaru, Inspector în Institutul Național al Cooperației, cunoscător al acestor lipsuri, din pricina cărora cooperația școlară a rămas destul de infirmă, ne dă în lucrarea sa cu titlul de mai sus tocmai ce ne lipsea și anume, principiile de organizare și conducere ale cooperativelor școlare, punând astfel la îndemâna fiecărui învățător, un prețios îndreptar practic al acestei mișcări din lumea școlarilor.

Autorul, pornind dela istoricul cooperației școlare, de care se ocupă în primul capitol al cărții, tratează pe rând principiile acestui sistem economic, organizarea sa din România, pentru a ajunge la miezul temei sale, unde ne desvăluie tainele organizării și conducerii cooperativelor școlare.

DI Mina I. Grădinaru nu caută să dea o definiție cooperativelor școlare. Dsa se mul-

țumește a cita definiția dată de B. Profit, pe care bănuim că o acceptă. Arată însă în continuare caracterul său de cooperativă mixtă cu funcțiuni multiple, care se evidențiază din rândurile următoare: „*Cooperativa școlară este cooperativă de consum, pentru că aprovizionează pe elevi cu toate cele necesare învățământului, este cooperativă de producție, pentru că desface produsele lucrului manual, plante medicinale, produsele grădinii școlare, etc., este cooperativă de credit, pentru că adună economiile elevilor prin sumele depuse drept capital și depuneri*”.

Chestiunea înființării cooperativelor școlare este desbătută de autor destul de amplu. Arată formalitățile de constituire, convocarea adunării generale, compunerea comitetului de patronaj și alegerea consiliului de administrație, registrele de care are nevoie o cooperativă școlară, cât și mobilierul necesar fiecărei unități, după care dă publicității un statut tip, care este un fel de lege organică a cooperativelor școlare.

În capitolele următoare, DI Mina I. Grădinaru, se ocupă de funcționarea cooperativelor școlare, de conducerea lor, arătând necesitatea unei instituțiuni superioare, care ar trebui să ia naștere în mod legal, pentru a da îndrumările trebuincioase unităților din subordine. Menționează, nu-i vorba, despre existența unei Federale a cooperativelor școlare înființată de inimosul cooperativist Ioan N. Ciolan în comuna Porcești, care și-a mutat sediul la Sibiu, pe lângă Librăria Cooperativă „Spîru Haret”, dar arată lipsa de autoritate a acesteia din pricina că nu i s'a dat încă un caracter legal.

În ultimul capitol al lucrării sale, autorul se ocupă de contabilitatea cooperativelor școlare, dându-ne cele mai des întâlnite exemple de înregistrări contabile, cât și modalitatea de închidere a conturilor cu bilanțul respectiv și contul de profit și pierdere.

Numărul de pagini al cărții, îl încheie un model de jurnal-carte mare, din care se desprinde simplitatea înregistrărilor, economisind timp și registre, cât și ușurința controlului contabil al operațiunilor, înseerate în acest sistem de contabilitate.

Scrisă într'un stil curgător, calitate ce lipsesc multora din scrierile economice, lucrarea dlui Mina I. Grădinaru, aduce o prețioasă contribuție la opera de consolidare națională, prin pregătirea tineretului, menit să înfrunte greutățile zilei de mâine.

Această scriere face ca spiritul de solidaritate să pătrundă din tinerețe în viitorii cetățeni ai neamului, pregătindu-i pentru viața economică, înspre care trebuie să se îndrepte fără ezitare, spre a o cucerii din mâinile străine, care o stăpânesc astăzi.

Copilul, deprins de mic cu mesteșugul negoțului, devine un factor economic al viitorului de un necontestat folos, care va revoluționa economia noastră națională, mânăndu-o pe calea progresului și prosperității.

Lucrarea dlui Mina I. Grădinaru, este un far puternic, care răspândește o lumină binefăcătoare în besna ce domnea în organizarea și conducerea cooperativelor școlare. Datorită acestei prețioase scrieri din domeniul cooperatist, o speranță de îndreptare și dezvoltare al acestor activități se anină de noi, dându-ne siguranța că, porniți pe drumul realizărilor, cu ajutorul acestui ghid, vom ajunge biruitori la țintă.

Dar cartea d-lui Mina I. Grădinaru, nu este scrisă numai pentru cooperative școlare. Ea este de un prețios folos ori căru conducător de cooperative, cât și acelora care doresc să pătrundă tainele doctrine și de organizare ale mișcării cooperatiste.

Modelul de jurnal-casă-carte mare, dat de autor la sfârșitul lucrării sale promite a deveni în curând registrul de temelie al fiecărei unități cooperative, din sânul satelor.

Cunoașterea lucrării d-lui Inspector Mina I. Grădinaru se impune, deci, tuturor învățătorilor, cooperativitorilor și străjerilor,

spre o mai bună organizare a activităților cooperative, făcându-le să înflorească prin toate școlile noastre și prin toate cătunele și satele din întreg cuprinsul țării.

Adam I. Popa

A apărut în Editura Miron Neagu din Sighișoara :

„**Legea Munților**“, de Corneliu Axente, pag. 290 prețul Lei 75'— E un roman foarte interesant și potrivit ca lectură sănătoasă pentru tinerimea de ambele sexe. O recomandăm Direcțiilor școlare pentru a fi procurată și împărțită ca premiu școlar.

Dumitru Stăniloae : „**Ortodoxie și Româanism**“, anul 1939, 393 pagini, Tipografia Arhidiecezană Sibiu.

La Sărbătorile Invierii din acest an, părintele Dr. Dumitru Stăniloae rectorul Academiei teologice „Andreiene“, a îmbogățit vitrina librăriilor, cu noua dsale Incrare „Ortodoxie și Româanism“.

Ca execuție tehnică, lucrarea se prezintă în condițiuni ireproșabile, dat fiind că s'a tipărit de „Arhidiecezana“, instituție tipografică, ce își execută comenzile în chip satisfăcător, mai ales când lucrarea este dela și pentru Biserica.

În cele 393 pagini, cari compun voluminoasa lucrare a părintelui rector Dr. Dumitru Stăniloae, aflăm adunate și aranjate... „într'o ordine mai reală“, cu anumite modificări și întregiri (cum mărturisește însuși autorul) un șir de studii și articole publicate, majoritate din ele, în Revista „Gândirea“ și în „Telegraful Român“ — organul de propagandă al Mitropoliei ortodoxe.

Așa modest cum este și cum îi place să fie, păr. Stăniloae conchide la sfârșitul lucrării... „că nu are pretenția să înfățișeze o sinteză de idei pe marginea problemei actuale în spiritul doctrinei creștine ortodoxe“. Totuși citind lucrarea „Ortodoxie și Româanism“ — constăți că autorul a depus multă osteneală ca să îmbine, într'o formă

cât mai temeinică, cele două noțiuni Ortodoxie și Româniism. E o lucrare care merită a fi citită și pătrunsă de către toți cari pretind pentru ei onoarea de a se socoti în slujba ideii naționale.

Dr. Liviu Stan : „Mirenii în Biserică” — studiu canonic, — din „Seria Teologică”, 815 pag., Tipografia „Arhidiecezană” Sibiu, Anul 1939.

Ca un prinos de recunoștință față de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae „apărătorul aprig și plinitorul tradiției șaguniene”, dl Dr. Liviu Stan tânărul profesor al Academiei Teologice Andreiene, a pornit cu câțiva ani în urmă să cerceteze situația juridică a mirenilor în Biserică. Un studiu migălos, care reclamă multă stăruință și răbdare, dar care odată așezat pe pedestalul dreptelor cercetări, pe pedestalul nefalsificatului adevăr — da bisericii mijlocul propriu să-și deschidă posibilitatea de mari realizări, descătușându-o în întregime din litera ucigătoare de duh și viață a îngustelor concepții canonice opuse șagunismului.

Prin „Mirenii în Biserică”, păr. Dr. Liviu Stan aduce o prețioasă contribuție la lămurirea unei probleme vitale a bisericii — problemă necercetată și lămurită îndeajuns.

Paul Constant : „Oameni cu cioc” — schițe umoristice — Editura „Ramuri” Craiova, Anul 1939, 140 pag.

Simpaticul nostru Maior și scriitor încercat, dl Paul Constant, autor al romanului „Râia” premiat de Academia Română, a dat la iveală în preajma sărbătorilor de Paști, un frumos volum de schițe umoristice, intitulat : „Oameni cu cioc”. In proaspăta creație a dlui Paul Constant, cititorul va găsi câteva bucăți, de o adevărată factură umoristică, menite să descrețească frunțile muritorului copleșit de gânduri și de grija vieții de mâine.

Prin noua sa lucrare, binecunoscutul scriitor, care petrece de mai mulți ani în mijlocul cercurilor literare și militare din Sibiu, își încununează cu succes bogata activitate literară, în care s'a manifestat cu :

„Litanii pentru cei uitați” (poezii), „Ceasuri ostenite” (poezii), „Măști pentru muzeu” (schițe), „In litera legii” (schițe), „Zugrăveli” (schițe), „Râia” (romanul premiat de Academia Română) și alte lucrări din domeniul vieții și legislației militare.

Dion Mardan (sau : M. ar. dan) „omul care râde și plânge de toți”, director al fabricii de tutun din Timișoara, după ce a dat la iveală lucrarea : „Organizarea muncii în America”, „Insula Ada-Kaleh”, ne prezintă, într'o formă îngrijită, trei volume de epigrame, adevărate „înțepături de viespe”. Dl Mardan s'a făcut cunoscut mai bine publicului sibian cu ocazia șezătorii literare organizate în acest an de gruparea intelectuală „Thesis” de aci, în colaborare cu scriitorii tineri dela „Universul Literar”. Cu acea fericită ocaziune, l-am cunoscut pe dl „M. ar. dan” în carne și oase, prezentându-ne cu vocea-i proprie câteva exemplare de epigrame, una mai sărată decât cealaltă.

La primul volum de epigrame, dl Mardan prezintă în loc de prefață :

„Cititori, cer indulgență

Să vă fac o confidență :

Mă țin neconținut de glume

Și râd, ca să nu plâng, de lume !”

In volumul al doilea de epigrame, moldoveanul Dion Mardan, își destăinuie înclinațiunea prin epigrama intitulată : „Mie insumi” :

La orice om, de-i mic sau mare,

Tu numai bine-i faci, cât poți . . .

In parte-l plângi pe fiecare

Și, în epigrame râzi de toți.

Directorul unei fabrici de „tăbac” fiind, epigramistul Mardan, are mult de furcă cu o seamă de prieteni, cari prin epigrame sau alte mijloace îi solicită câte un pachet de țigări.

Unuia dintre aceștia, îi răspunde :

„Nu e frumos și nici cu cale

Să-mi ceri neconținut „Regale”

C'ai să tușești, și atunci, în van

Vei blestema tot pe . . . Mardan” .

În peana ascuțită a dlui Mardan, aproape toți scriitorii de seamă ai țării, au fost soroțiți să se înțape. Numai citindu-i cele

trei volume de epigrame, poți să apreciezi pe ce culme s'a așezat Dion Mardan în câmpul literaturii noastre.

Nic. Obeadă

Știri și Informațiuni

Banca Federală „Infrățirea” din Sibiu ne trimite spre publicare următoarele :

Institutul Național al Cooperăției prin circularele No. 34.980 și 36.197/1939 ne face cunoscut, că odată cu ținerea adunării generale a Federalei noastre, care va avea loc în ziua de 26 Maiu 1939 a. m., urmează ca în seara acestei zile să se reprezinte la Sibiu, în sala Teatrului Municipal, piesa cu subiectul cooperatist „Biruiitorii”.

Această piesă cu caracter de propagandă națională și cooperatistă se va face sub patronajul Ministerului Economiei Naționale și cu concursul Institutului Național al Cooperăției.

Paralel cu aceasta vor avea loc la Sibiu cursuri și consfătuiri cooperatiste conform programului de mai jos.

Ora 9¹/₂—10¹/₂: Cuvântările delegaților Ministerului Economiei Naționale și Educației Naționale;

Ora 10¹/₂—14: Adunarea generală a Federalei „Infrățirea” din Sibiu și paralel vizita la cooperativele economice și școalele locale.

Ora 14—16: Masa comună.

Ora 16—17: Prelegeri: Ideia și fapta cooperativă în România.

Ora 17—18: Discuții în seminar asupra chestiunilor în legătură cu prelegerea precedentă, după un program special.

Ora 18—19¹/₂: Instrucțiuni tehnice asupra cooperativelelor economice și școlare.

Ora 20¹/₂: Teatru cu piesa „Biruiitorii”.

Institutul Național al Cooperăției făcând sacrificii însemnate cu turneul acestei piese și cum ea are un caracter pur național și cooperatist este de datoria fiecărui coope-

rator de a aduce sprijinul său moral și material, de aceea noi vă rugăm cu insistență să binevoiți a arăta membrilor unității dvs. importanța ce se dă de către I. N. C. pentru promovarea ideii cooperatiste și a-i îndemna să participe în număr cât mai însemnat la aceste reprezentații.

În special sunt rugați membrii consiliilor de administrație din orașul Sibiu și împrejurimi ai tuturor unităților cooperative, precum și comisiile de cenzori a lua parte la reprezentarea acestei piese. Ei vor putea să angajeze căruțe cu cari să se poată întoarce acasă după reprezentație.

Costul biletelor s'au comunicat prin circulara Inspectoratului Alba-Iulia Nr. 1082/938.

Nu ne îndoim că apelul nostru va avea succesul meritat, mai ales că reprezentarea piesei se va efectua sub patronajul D-lui Dr. Victor Jinga, Ministrul Cooperăției.

Cu toată stima :

Banca Federală „Infrățirea” Sibiu
ss. I. N. Ciolan. ss. I. Duma.

CONVOCARE

Potrivit prevederilor statutare și în conformitate cu hotărârea Comitetului de conducere al Asociației din ședința ținută la data de 18 Aprilie 1939, membrii Asociației Învățătorilor din jud. Sibiu sunt convocați în

adunare generală

care se va ține la data de 29 Mai 1939 (Lunea Rusaliilor) orele 9 a. m. în sala festivă a Școlii primare de Stat Nr. 1 băieți din Sibiu, având a discuta și hotărâri asupra următoarei

Ordine de zi :

1. Deschiderea şedinţei.
2. Constituirea biroului.
3. Darea de seamă a Comitetului pe anul 1938/1939.
4. Situaţia financiară, raportul asupra bilanţului şi contului profit şi pierdere.
5. Raportul comisiunii cenzorilor.
6. Descărcarea de gestiunea anului 1938/1939.
7. Aprobarea bugetului pe anul 1939/1940.
8. Reluarea hotărârii pentru construirea unei case de odihnă la Păltiniş pe locul Asociaţiei, până la limita sumei de Lei 600.000.—.
9. Luarea măsurilor necesare în vederea ţinerii congresului general al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România şi jubileului de 20 ani al Asociaţiei Regionale şi Judeţene Sibiu. Alegerea a 3 comisiuni pentru încartiruire, pentru programul festivităţilor şi una pentru întocmirea numărului festiv al „Luceafărului”.
10. Alegerea comitetului şi a comisiunii de cenzori.
11. Discuţiuni asupra problemelor de ordin material şi profesional al învăţătorilor. Fixarea atitudinii Asociaţiei noastre în legătură cu problemele ce se vor discuta în congresul general.
12. Adoptarea Statutului Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România.
13. Propuneri şi comunicări.
14. Inchiderea şedinţei.

Dacă la ora fixată nu va fi prezent numărul de membri cerut de statute, adunarea generală se va ţine în aceeaşi zi, cu una oră mai târziu, în acelaş local şi cu aceeaşi ordine de zi, oricare ar fi numărul membrilor prezenţi.

Având în vedere importanţa acestei adunări generale, sperăm că nimeni nu va lipsi şi că fiecare din cei cari încă nu sunt la curent cu obligaţiunile faţă de Asociaţie, şi-le vor îndeplini până la data adunării, spre a putea lua cuvântul şi a fi ales în comisiunile mai sus arătate.

Domnii directori şcolari sunt insistent rugaţi a aduce prezenta convocare la cunoştinţa tuturor colegilor şi colegelor din comună, sub luare de semnătură.

Sibiu, la 25 Aprilie 1939.

Cu stimă colegială :

Preşedinte :
Ioan N. Ciolan

Secretar :
Miron Bibu

Înştiinţare. Numărul următor al revistei noastre va apare ca număr festiv cu prilejul ţinerii — în Sibiu — la toamnă, a Congresului General al Învăţătorilor din România.

Rugăm pe toţi colaboratorii şi colegii, cari doresc să conlucreze la acest număr, — ce va trebui să fie o icoană fidelă a tuturor preocupărilor noastre dăscăleşti din acest judeţ, — să ne încunoştiinţeze despre aceasta, ca să putem împărţi munca după aptitudinea fiecăruia şi din vreme.

Poşta Redacţiei.

I. T. în B. — Intârzierea a făcut să te aşezăm în ultimul loc, deşi ai meritat primul. Asta pentrucă eşti — acum, odată — în unison cu sufletul meu de copil — bătrân — al satului. Sănătate şi succes.

Mai multora. — Articolele trimise şi găsite vrednice de publicat, vor fi publicate, însă numai când le-or veni rândul. De aceea să nu fie supărare.

Comitetul de redacție și administrație :

Director :	I. N. Ciolan	Sibiu
Redactor literar :	Petru Olariu	„
Redactor responsabil :	Samoilă Banciu	„
Casier :	Ioan Tănase	„
Administrator :	Alex. B. Lupescu	„
Censori :	Gheorghe Mareș	„
	Virgil Georgescu Poiana	

Abonamente: BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru învățători, preoți, notari, primari, studenți și săteni pe timp de un an se plătește suma de	Lei 150 ⁰⁰ ---
Pentru comitetele școlare, primării, oficii paro- hiale, bănci populare și cooperative pe un an	„ 250 ⁰⁰ ---
Abonamente de onoare pe un an	„ 1000 ⁰⁰ ---

Abonamentele se pot face în orice
timp al anului, trimițându-se fiecărui
nou abonat, revista pe anul întreg.

Costul abonamentului se va trimite înainte pe adresa :
Administrația revistei „LUCEAFĂRUL“, str. Gh. Lazăr 21, Sibiu.

LIBRĂRIA COOPERATIVĂ
„SPIRU HARET”
SIBIU, STR. HONTERUS 6

Vă oferă cu prețurile cele mai eftine :

CĂRȚI LITERARE

CĂRȚI DIDACTICE

CĂRȚI PEDAGOGICE

Pentru Cooperativele școlare :

STATUTE

REGISTRE

RECHIZITE ȘCOLARE

RECHIZITE DE CANCELARIE, ETC.

Pentru Școlile primare :

MATERIAL DIDACTIC

HĂRȚI MURALE

TABLOURI

IMPRIMATE

Pentru Școlile de copii mici :

Secție specială pentru material didactic

SIMȚURI SENZORIALE

SIMȚUL TACTIL

BETIȘOARE, ETC.

Secție specială pentru: APARATE DE RADIO

Cele mai bune mărci mondiale:

Ingelen • Columbia • R. C. A. • Imperial

Avantaje speciale pentru membrii.

Aprovizionați-vă cu tot ce vă trebuie dela
Cooperativa de Consum
„ANDREIU BÂRSEANU“
SIBIU

Secția de coloniale: Strada Regina Maria No. 30
Vinde tot felul de mărfuri de **coloniale, delicatose, lichioruri,**
vinuri renumite de **Odobești și Cotnari,** de cea mai bună
calitate și cu prețurile cele mai convenabile.

Filiale: STRADA VASILE LUPU Nr. 40
STRADA FUSS (LEBU) Nr. 29

Secția Stofe, manufactură și bumbac: Piața Regele Fer-
dinand 22. Bine asortat cu tot felul de **stofe** pentru Dame
și Domni, precum și un bogat asortiment de **stofe țărănești**
bumbace ieftine, manufactură de cea mai bună calitate.

Depozit de sare en gros: Strada Avram Iancu 22.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Locul unde se întâlnesc intelectualii satelor

Restaurantul cu renume
„La Meșterul Manole“

Sibiu, Tg.-Vinului Nr. 6

Mâncări calde gustoase! Bufet bine
asortat! Bere Luther! Vinuri speciale de
Bălcaciu! Serviciu curat și conștiincios!

Curte mare pentru căruțe și autobuse!

Prețuri ieftine!

Sumarul :

Literatură și Artă

- Bisericuța de pe deal, poezie . . . . . Trad. *I. V. Spiridon*
O prețioasă contribuție la cunoașterea literaturii române în Italia . . . . . *I. Guțu*
Lumini de înviere, poezie . . . . . *Ion Hămbășian*
Ascensiunea literară a Ardealului . . . . . *Iacob Constantin*
Așchii din suflet, poezie . . . . . *Georgius Mihai Popescu*
Mă chiamă satul, poezie . . . . . *Ion Tatu*

Invățământ — Educație

- Educație și cultivare . . . . . *Dr. Nic. Balcă*
Pedagogia activistă . . . . . *Dimitrie D. Roman*
„Didactica” de Sterian Bârsanescu . . . *Carol Drimer*

Pagina „Străjerului”

- Educația tineretului la noi și în alte țări *Ion Dragomir*

Oameni și fapte

- Ardealul și-a cînstit — după vrednicie —
ambasadorii propoveduitori ai catehismului românesc din cea mai sbuciumată epocă . . . . . *Nic. Obeadă*
Ioan Iancu . . . . . „L”
Ioan Popica . . . . . „L”

Recensii

- Mina I. Grădinaru: Organizarea și conducerea cooperativelor școlare . . . *Adam I. Popa*
Corneliu Axente: Legea Munților . . . * * *
Dum. Stăniloae: Ortodoxie și Româniism
Dr. Liviu Stan: Mirenii în Biserică . . .
Paul Constant: Oameni cu cioc . . . .
Dion Mardan: Epigrame . . . . . *Nic. Obeadă*

Informațiuni

- Propagandă cooperatistă — Convocare — Înștiințare — Poșta Redacției